

Erhvervsakademi Sjælland

Studieordning

Professionsbachelor i innovation og entrepreneurship

August 2014

Opdateret 25. august

Ulla Skaarup
Rektor

Indholdsfortegnelse

1. Studieordningens rammer	5
1.1. Studieordningens ikrafttrædelsesdato.....	5
1.2. Overgangsordninger	5
2. Optagelse på uddannelsen	5
2.1. Krav til uddannelsen.....	5
2.2. Faglige kriterier for udvælgelse af ansøgere.....	5
3. Uddannelsens kerneområder	6
3.1. Indhold og læringsmål for kerneområde: Innovation og udvikling.....	6
3.2. Indhold og læringsmål for kerneområde: Ledelse og netværk	7
3.3. Indhold og læringsmål for kerneområde: Virksomhedsdrift	8
4. Obligatoriske uddannelseselementer	9
4.1. Indhold og læringsmål: Kreative og innovative processer.....	10
4.2. Indhold og læringsmål: Business proposition.....	11
4.3. Indhold og læringsmål: Videnskabsteori og metode	12
4.4. Indhold og læringsmål: Projektledelse og netværk	12
4.5. Indhold og læringsmål: Virksomhedsdrift.....	13
4.6. Indhold og læringsmål: Vækst.....	13
4.7. Indhold og læringsmål: Forandringsledelse.....	14
4.8. Antal prøver i de obligatoriske uddannelseselementer.....	15
5. Praktik	17
5.1. Læringsmål for praktik	17
6. Bachelorprojekt	19
6.1. Krav til bachelorprojekt	19
6.2. Formulering- og staveevne	19
6.3. Læringsmål	19
6.4. Bedømmelse.....	20
7. Oversigt over prøverne	21
8. Merit	21
8.1. Merit for valgfrie uddannelseselementer.....	21
8.2. Forhåndsmerit	22
8.3. Dispensationsregler	22
9. Godkendelse	23
10. Anvendte undervisnings- og arbejdsformer	25
11. Retningslinjer for differentieret undervisning	28

12. Krav om deltagelse i undervisningen	28
12.1. Vurdering af studieaktivitet.....	28
12.2. Kriterier for studieaktivitet:	28
13. Krav om læsning af tekster på fremmedsprog og hvilket kendskab til fremmedsprog dette forudsætter	29
14. Obligatorisk uddannelseselement	29
14.1. Deltagelsespligt ud over undervisning.....	29
15. Valgfri uddannelseselementer	29
15.1. Omfang.....	29
15.2. Tilknyttet underviserressourcer.....	30
15.3. Læringsmål	30
15.4. Udbud af valgfrie uddannelseselementer	31
16. Regler for praktikkens gennemførelse	36
16.1. Krav til de involverede parter	36
17. Internationalisering	37
17.1. Uddannelse i udlandet.....	37
17.2. Aftaler med udenlandske uddannelsesinstitutioner om parallellforløb.....	37
18. Prøver og eksamen på uddannelsen.....	38
18.1. Prøveformer.....	38
18.2. Prøverne på uddannelsen.....	38
18.3. Definition og beskrivelse af interne prøver:.....	38
18.4. Obligatoriske opgaver oo - deltagelsespligt og aflevering	42
18.5. Placering af obligatoriske opgaver/prøver	44
18.6. Studiestartprøven.....	45
18.7. Oversigt over uddannelsens prøver:.....	46
19. Regler for eksamens gennemførelse	46
19.1. Krav til skriftlige opgaver og projekter.....	46
19.2. Hvad betyder formulerings- og staveevner for bedømmelsen?.....	47
20. Prøveformer og formkrav	47
20.1. Særlige prøvevilkår.....	47
21. Regler om merit	47
22. Dispensationsregler	48
23. Ikrafttrædelsesbestemmelser	48
24. Henvisninger til gældende retsregler	48
Bilag 1 Eksamensregler.....	49

1. Studieordningens rammer

1.1. Studieordningens ikrafttrædelsesdato

Studieordningen gælder for studerende med studiestart pr. september 2014, og fællesdelen er fælles for følgende institutioner:

Erhvervsakademi Aarhus
www.eaaa.dk

Erhvervsakademiet Lillebælt
www.eal.dk

Cphbusiness
www.chpbusiness.dk

Erhvervsakademi Sjælland
www.easj.dk

1.2. Overgangsordninger

Denne fælles del af studieordningen træder i kraft den 1. september 2014 og har virkning for alle studerende, som er og senere bliver indskrevet på uddannelsen og for prøver, som påbegyndes den nævnte dato eller senere.

Den fælles del af studieordningen fra september 2013 ophæves med virkning fra den 31. august. 2014.

Dog skal prøver, som er påbegyndt før den 1. september 2014, afsluttes efter denne fælles del af studieordningen senest 30. juni 2015.

2. Optagelse på uddannelsen

2.1. Krav til uddannelsen

Adgang til uddannelsen gives efter BEK nr. 1486 af 16. december 2013 om adgang til erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser. Bekendtgørelsen kan findes på retsinfo.dk.

2.2. Faglige kriterier for udvælgelse af ansøgere

Med en erhvervsakademiuddannelse eller tilsvarende opfylder man de formelle krav til PBA i innovation og entrepreneurship.

Ved optag på uddannelsen tilstræbes så bred en sammensætning af dimittender fra forskellige erhvervsakademiuddannelser som muligt. Uddannelsens formål er nemlig, at de studerende arbejder med innovation og entrepreneurship i tværfaglige miljøer.

Ansøgerne vurderes og tildes point på baggrund af nedenstående kriterier:

- Karaktergennemsnit fra den adgangsgivende uddannelse

- Motivation (som det kommer til udtryk i ansøgningen og evt. samtale)
- Relevant erhvervs erfaring

3. Uddannelsens kerneområder

Uddannelsen indeholder følgende kerneområder:

Kerneområde:	ECTS
Innovation og udvikling	25
Ledelse og netværk	10
Virksomhedsdrift	10

3.1. Indhold og læringsmål for kerneområde: Innovation og udvikling

Vægt: 25 ECTS

Indhold

Formålet med kerneområdet er at udvikle de studerendes entreprenurielle mindset med henblik på at kunne håndtere det kreative og uforudsigelige samtidig med at kunne arbejde målrettet og struktureret. I forbindelse med dette skal den studerende opnå indsigt i egne styrker og svagheder i forhold til at skabe de bedste løsninger i samarbejde med andre.

Kerneområdet skal endvidere give de studerende færdigheder og kompetencer til at identificere muligheder samt skabe og udvikle forretningsidéer på et metodisk velfunderet grundlag. Dette for at kunne igangsætte bæredygtige virksomheder eller aktiviteter i eksisterende virksomheder og organisationer.

Viden

Den studerende skal:

- have udviklingsbaseret viden om teori og metode indenfor fagområdet: innovation og entrepreneurship
- forstå og kunne reflektere over vigtigheden af innovation og entrepreneurship som elementer i individers, virksomheders og samfunds udvikling
- have udviklingsbaseret viden om praksis inden for kreative og innovative processer samt anvendelsen af disse
- forstå og kunne reflektere over kilderne til innovation
- kunne demonstrere viden om og indsigt i processer fra idéskabelse til bæredygtig projekt, forretningsområde eller virksomhed

- have udviklingsbaseret viden om metoder til at identificere og evaluere muligheder
- kunne demonstrere viden om udviklingsbaseret praksis for vækst af etablerede virksomheder kunne reflektere over redskaber og metoder til analyse, evaluering og udvikling af strategiske forretnings- og vækstmuligheder
- kunne forstå og reflektere over de primære paradigmer indenfor videnskabsteori i relation til innovation og entrepreneurship

Færdigheder

Den studerende skal:

- kunne anvende centrale teorier og metoder samt mestre relevante færdigheder, der knytter sig til innovation, udvikling og vækst
- kunne analysere og vurdere, hvorledes innovation og entrepreneurship har indflydelse på samfundets, virksomheders og individers udvikling
- kunne analysere, vurdere og anvende kreative og innovative relevante processer
- kunne vurdere, begrunde og vælge relevante veje fra idéskabelse til bæredygtig projekt, forretningsområde eller virksomhed
- kunne identificere, analysere og vurdere muligheder med potentiale indenfor innovation og entrepreneurship, samt kunne formidle disse til potentielle samarbejdspartnere
- kunne vurdere, begrunde og vælge strategiske vækstmuligheder for etablerede virksomheder, samt kunne formidle disse valg til potentielle samarbejdspartnere
- Kunne vurdere og løse faglige problemstillinger inden for innovation og entrepreneurship i et videnskabsteoretisk og metodisk perspektiv

Kompetencer

Den studerende skal:

- kunne identificere egne læringsbehov og kontinuerligt udvikle egen viden, innovative og entreprenurielle færdigheder og kompetencer
- kunne håndtere komplekse og udviklingsorienterede situationer i forbindelse med identifikation, kritisk vurdering og udvikling af muligheder
- selvstændigt kunne indgå i fagligt og tværfagligt samarbejde og påtage sig ansvar for udvikling og styring af innovative processer
- selvstændigt og/eller i samarbejde med andre kunne styre processen med start af egne aktiviteter eller udviklingsprojekter
- selvstændigt og/eller i samarbejde med andre kunne styre processen for udvikling og vækst for den etablerede virksomhed
- kunne udarbejde videnskabeligt baserede projekter, udviklingsplaner og markedsundersøgelser med udgangspunkt i komplekse og udviklingsorienterede problemstillinger

3.2. Indhold og læringsmål for kerneområde: Ledelse og netværk

Vægt: 10 ECTS

Indhold

Formålet med kerneområde er at sætte de studerende i stand til at omsætte idéer og muligheder til konkrete projekter. Samt på baggrund af indsigt i egne styrker og svagheder at kunne etablere samarbejder og netværk der kan muliggøre realisering af

idéer og muligheder. Desuden skal den studerende kunne være med til at drive forandringsprocesser i virksomheder med vækstpotentiale

Viden

Den studerende skal:

- have viden om og forståelse for teorier og metoder om organisationsetablering, netværksdannelse, projektledelse og forandringsledelse
- have viden om betydning af virksomhedens kultur og værdier for udvikling af virksomheder og projekter.
- kunne reflektere over praksis i relation til organisationsetablering, professionel netværksdannelse, projektledelse og forandringsledelse
- i et videnskabsteoretisk perspektiv kunne reflektere over forskellige teorier, begreber og metoder i forhold til at løse konkrete udfordringer indenfor projektledelse, netværksdannelse og forandringsledelse

Færdigheder

Den studerende skal:

- kunne planlægge og styre et projekt ud fra relevante teorier og projektmodeller
- Kunne udarbejde en relevant organisering af en virksomhed
- kunne anvende relevante netværksmodeller og -metoder ifm. opbygning og vedligeholdelse af professionelt netværk
- kunne håndtere virksomhedens kommunikation i relation til etablering og udvikling af virksomheden.
- kunne være med til at drive forandringsprocesser

Kompetencer

Den studerende skal:

- selvstændigt kunne etablere, udvikle og håndtere netværk professionelt på et strategisk, taktisk & operationelt niveau
- kunne samarbejde og påtage sig ansvar for organisering og ledelse af virksomhed og projekter
- Skal kunne håndtere de styrings- og ledelsesmæssige udfordringer i forbindelse med vækst med udgangspunkt i centrale teorier, begreber og metoder der knytter sig til forandringsledelse
- kunne identificere egne læringsbehov og udvikle egen viden, argumentationsevner, færdigheder og kompetencer i relation til organisering af en virksomhed og i relation til etablering og gennemførelse af projekter.

3.3. Indhold og læringsmål for kerneområde: Virksomhedsdrift

Indhold

Formålet med kerneområdet er at etablere fælles grundlag for at kunne kommunikere professionelt omkring og tage stilling til de forretningsmæssige aspekter af start og drift af virksomhed.

Samt at opnå indsigt i egne styrker og svagheder i forhold til at skabe de bedste løsninger i samarbejde med andre, herunder at kunne lære af medstuderende og selv bidrage med egen faglighed for derved at kunne indgå i fælles projektarbejde omkring virksomhedsetablering og udvikling af eksisterende virksomheder.

Viden

Den studerende skal:

- have viden om og forståelse for de centrale styringsområder for den nystartede virksomhed
- have viden om opbygningen af en salgs- og markedsføringsplan
- kende og forstå centrale modeller og metoder indenfor opbygning af kunde relationer
- have viden om virksomhedens supply chain
- kende og forstå centrale modeller til styring af virksomhedens økonomi, herunder likviditet
- have indblik i økonomistyringssystemer og forståelse for deres anvendelighed i den nystartede virksomhed
- kunne forstå betydningen af IT for den nystartede virksomhed, herunder IT systemer og e-handel
- have kendskab til juridiske problemstillinger vedrørende kunde- og leverandørsamarbejde
- have kendskab til forskellige former for visualisering af produkter og koncepter

Færdigheder

Den studerende skal:

- kunne medvirke til implementering af virksomhedens markedsførings- og salgsplan
- kunne tage stilling til relevant økonomistyringssystem
- kunne begrunde og vælge relevante it systemer for en nystartet virksomhed og
- kunne tage stilling til muligheder for e-handel
- kunne anvende sociale medier i forbindelse med udvikling og drift af virksomheden
- kunne lave basal visualisering i forbindelse med formidling af forretningsideer

Kompetencer

Den studerende skal:

- kunne indgå i samarbejde med andre med forskellig faglig baggrund omkring virksomhedsetablering og den videre drift
- kunne reflektere over virksomhedens muligheder og udfordringer i forbindelse med etablering og drift og kunne tage stilling til eget bidrag til processen

4. Obligatoriske uddannelseselementer

Uddannelsens obligatoriske uddannelseselementer er:

1. Kreative og innovative processer (5 ECTS)
2. Business proposition (5 ECTS)
3. Videnskabsteori og metode (5 ECTS)
4. Projektledelse og netværk (5 ECTS)
5. Virksomhedsdrift (10 ECTS)
6. Vækst (10 ECTS)
7. Forandringsledelse (5 ECTS)

I alt 45 ECTS

4.1. Indhold og læringsmål: Kreative og innovative processer

Vægt: 5 ECTS

Indhold

Formålet er at udvikle de studerendes entreprenurielle mindset med henblik på at kunne håndtere det kreative og uforudsigelige samtidig med at kunne arbejde målrettet og struktureret. I forbindelse med dette skal den studerende opnå indsigt i egne styrker og svagheder i forhold til at skabe de bedste løsninger i samarbejde med andre.

Læringsmål:

Viden

Den studerende skal:

- have viden om teori og metode inden for fagområdet: Innovation og entrepreneurship
- have forståelse for og kunne reflektere over vigtigheden af innovation og entrepreneurship som elementer i individers, virksomheders og samfunds udvikling
- have viden fra udviklingsorienteret praksis om kreative og innovative processer og anvendelsen af disse
- have viden om og indsigt i processer fra idéskabelse til bæredygtig virksomhed

Færdigheder

Den studerende skal:

- kunne anvende centrale teorier og metoder fra professionen
- kunne analysere og vurdere, hvorledes innovation og entrepreneurship har indflydelse på samfundets, virksomheders og individers udvikling
- kunne identificere problemstillinger indenfor udvalgte områder, indhente faglig viden og initiere kreative processer ud fra problemstillingerne
- kunne analysere, vurdere og anvende relevante kreative og innovative processer

Kompetencer

Den studerende skal:

- kunne håndtere komplekse og udviklingsorienterede situationer i forbindelse med idéudvikling, idéscreening og vurdering
- selvstændigt kunne indgå i fagligt og tværfagligt samarbejde og påtage sig ansvar for udvikling og styring af kreative processer

4.2. Indhold og læringsmål: Business proposition

Vægt: 5 ECTS

Formålet er at udvikle de studerendes entreprenurielle mindset med henblik på at kunne håndtere det kreative og uforudsigelige samtidig med at kunne arbejde målrettet og struktureret. I forbindelse med dette skal den studerende opnå indsigt i egne styrker og svagheder i forhold til at skabe de bedste løsninger i samarbejde med andre. Formålet med uddannelseselementet er endvidere at den studerende skal mestre de færdigheder der er nødvendige for at kunne identificere og udnytte muligheder, samt til at kunne udarbejde en innovationsplan.

Viden

Den studerende skal:

- have viden om kilderne til innovation
- have viden om og indsigt i processer fra idéskabelse til bæredygtig virksomhed
- have udviklingsbaseret viden om metoder til at identificere og evaluere muligheder
- have forståelse for og kunne reflektere over forskellige forretningsmuligheder
- have viden om indhold og nuancerne i forskellige typer af forretningsplaner og forretningsmodeller

Færdigheder

Den studerende skal:

- kunne identificere, analysere, vurdere og formidle muligheder med potentiale inden for innovation og entrepreneurship
- kunne vurdere, begrunde og vælge relevante veje fra idéskabelse til bæredygtig projekt, forretningsområde eller virksomhed
- kunne vurdere og formidle forskellige forretningsmuligheder til interessenter
- kunne begrunde valg af model til forretningsmodel samt mestre de færdigheder, der kræves til udarbejdelsen af denne
- kunne udarbejde en innovationsplan

Kompetencer

Den studerende skal:

- kunne håndtere komplekse og udviklingsorienterede situationer i forbindelse med identifikation, kritisk vurdering og udvikling af muligheder
- selvstændigt kunne indgå i fagligt og tværfagligt samarbejde og påtage sig ansvar for udvikling og styring af innovative processer
- selvstændigt og/eller i samarbejde med andre kunne styre processen med start af egne aktiviteter eller udviklingsprojekter

4.3. Indhold og læringsmål: Videnskabsteori og metode

Vægt: 5 ECTS

Formål:

Formålet er at kvalificere den studerende til at kunne analysere, forstå og vurdere anvendeligheden af paradigmer, teorier, metoder og teknikker i relation til innovation og entrepreneurship. Yderligere er formålet at kunne forstå, analysere og anvende basale aspekter vedrørende videnskabelige arbejdsmetoder. Herunder informationssøgning og -indsamling samt evaluering heraf, med henblik på formidling af analyseret informationsmateriale indenfor innovation og entrepreneurship på akademisk videnskabeligt niveau.

Viden

Den studerende skal:

- have et grundlæggende kendskab til de primære paradigmer og teorier inden for videnskabsteori, samt deres betydning for innovation og entrepreneurship
- have viden om videnskabsteoriens metodiske implikationer og om metodiske tilgange, der understøtter frembringelsen af pålidelig og valid viden

Færdigheder

Den studerende skal:

- kunne forholde sig kritisk til videnskabsteori og herunder kunne diskutere, hvad viden er, hvordan den frembringes, og hvordan den spiller sammen med innovativ og entrepreneurial praksis
- kunne reflektere over samt indgå i diskussion om videnskabelighed i forbindelse med data- og vidensproduktion
- kunne arbejde med faglige problemstillinger inden for innovation og entrepreneurship i et videnskabsteoretisk og metodisk perspektiv i forbindelse med projekt- og rapportskrivning
- kunne producere, indsamle og bearbejde data samt forholde sig kritisk til et foreliggende eller nyt empirisk materiale, herunder have kendskab til måleskalaer og kunne bedømme datas aktualitet, validitet, reliabilitet og generaliserbarhed
- kunne udarbejde videnskabeligt baserede projekter herunder kunne formidle valg af undersøgelsesdesign, undersøgelsesresultater og løsningsforslag m.v. i en overskuelig fremstilling i forhold til formålet

Kompetencer

Den studerende skal:

- kunne omsætte videnskabsteoretiske valg og metoder til værdifulde innovationsprocesser
- kunne reflektere over betydningen af forskellige videnskabsteoretiske tilgange og kunne designe og udarbejde værdiskabende rapporter omhandlende innovation og entrepreneurship

4.4. Indhold og læringsmål: Projektledelse og netværk

Vægt: 5 ECTS

Indhold

Formålet med dette element er at give den studerende de nødvendige redskaber til at kunne omsætte idéer og muligheder til konkrete projekter og virksomheder. Herunder etablering og brug af netværk med relevante interessenter.

Viden

Den studerende skal:

- have viden om og forståelse for teorier og metoder om organisationsetablering, netværksdannelse og projektledelse
- kunne reflektere over praksis i relation til organisationsetablering, professionel netværksdannelse og projektledelse

Færdigheder

Den studerende skal:

- kunne planlægge og styre et projekt ud fra relevante teorier og projektmodeller
- Kunne udarbejde en relevant organisering af en virksomhed
- kunne anvende relevante netværksmodeller og -metoder ifm. opbygning og vedligeholdelse af professionelt netværk

Kompetencer

Den studerende skal:

- kunne samarbejde og påtage sig ansvar for organisering og ledelse af virksomhed og projekter
- selvstændigt kunne etablere, udvikle og håndtere netværk professionelt på et strategisk, taktisk & operationelt niveau

4.5. Indhold og læringsmål: Virksomhedsdrift

Vægt: 10 ECTS

Læringsmål for det obligatoriske uddannelseselement Virksomhedsdrift er lig læringsmålene for kerneområdet Virksomhedsdrift (se afsnit 3.3). Det vil derfor ligeledes være læringsmålene fra kerneområdet der afprøves i den prøve hvor uddannelseselementet indgår.

4.6. Indhold og læringsmål: Vækst

Vægt: 10 ECTS

Formålet er at udvikle de studerendes entreprenurielle mindset med henblik på at kunne håndtere det kreative og uforudsigelige samtidig med at kunne arbejde målrettet

og struktureret. I forbindelse med dette skal den studerende opnå indsigt i egne styrker og svagheder i forhold til at skabe de bedste løsninger i samarbejde med andre. Formålet med uddannelseselementet er endvidere at sætte de studerende i stand til at identificere, vurdere og handle på strategiske vækstmuligheder, for den etablerede virksomhed. De studerende skal med udgangspunkt i virksomhedens udviklingsstadiet kunne vurdere, begrunde, vælge og implementere de nødvendige aktiviteter og den nødvendige struktur, for at understøtte væksten.

Viden

Den studerende skal:

- have viden om udviklingsbaseret praksis for vækst af nystartede og etablerede virksomheder
- have viden om metoder til analyse, evaluering og udvikling af strategiske forretnings- og vækstmuligheder
- have viden om forskellige finansieringsalternativer
- kunne reflektere over advisory boardets og bestyrelsens rolle og sammensætning på forskellige stadier i virksomhedens udvikling

Færdigheder

Den studerende skal:

- kunne identificere, analysere, vurdere og formidle muligheder med potentiale indenfor innovation og entrepreneurship
- kunne vurdere, begrunde, vælge og formidle strategiske vækstmuligheder for nystartede og etablerede virksomheder
- kunne identificere og vurdere risici forbundet med strategiske vækst muligheder
- kunne vurdere, begrunde og vælge mellem forskellige finansieringsmuligheder og -tilbud
- kunne argumentere for valg og sammensætning af advisory board og bestyrelse

Kompetencer

Den studerende skal:

- kunne håndtere komplekse og udviklingsorienterede situationer i forbindelse med identifikation, kritisk vurdering og strategisk anvendelse af vækstmuligheder
- selvstændigt og/ eller i samarbejde med andre kunne styre processen med start og vækst af egne aktiviteter, udviklingsprojekter og virksomheder

4.7. Indhold og læringsmål: Forandringsledelse

Vægt: 5 ECTS

Indhold

Formålet med dette element er at give den studerende de nødvendige redskaber til at håndtere overgangen fra nystartet virksomhed til vækstvirksomhed og til at kunne gennemføre innovative projekter i eksisterende virksomheder.

Viden

Den studerende skal:

- Have viden og forståelse om forskellige teorier og metode om organisationsudvikling og ledelse af forandringsprocesser
- Have viden om virksomhedskultur og værdiers betydning for forandringsprocesser og interventionsmuligheder
- Skal kunne reflektere over teorier, begreber og metoder i forhold til forandringsledelse

Færdigheder

Den studerende skal:

- kunne håndtere virksomhedens kommunikation i relation til etablering og udvikling af virksomheden.
- kunne være med til at drive forandringsprocesser

Kompetencer

Den studerende skal:

- Skal kunne håndtere de ledelsesmæssige udfordringer i forbindelse med vækst med udgangspunkt i centrale teorier, begreber og metoder der knytter sig til forandringsledelse

4.8. Antal prøver i de obligatoriske uddannelseselementer

De syv obligatoriske uddannelseselementer afprøves i to afsluttende prøver. Se oversigt over uddannelsens prøver i afsnittet "Oversigt over prøver".

Oversigt over ECTS sammenhængen mellem kerneområderne, de obligatoriske uddannelseselementer og afprøvning illustreres i nedenstående tabel:

	Obligatorisk uddannelseselementer							
	Kreative og innovative processer	Business proposition	Videnskabsteori og metode	Projektledelse og netværk	Virksomhedsdrift	Vækst	Forandringsledelse	I alt
Kerneområder								
Innovation og udvikling 25 ECTS	5 ECTS	5 ECTS	5 ECTS			10 ECTS		25 ECTS
Ledelse og netværk 10 ECTS				5 ECTS			5 ECTS	10 ECTS
Virksomhedsdrift 10 ECTS					10 ECTS			10 ECTS
I alt 45 ECTS								45 ECTS
Afprøvelse	Prøve - 30 ECTS					Prøve - 15 ECTS		

4.8.1 Bedømmelse

Uddannelseselementerne Kreative og innovative processer, Business Proposition, Videnskabsteori og metode, Projektledelse, samt Virksomhedsdrift indgår i samme prøve. Prøven bedømmes efter 7-trinskalaen og har et samlet omfang af 30 ECTS.

Uddannelseselementerne Vækst og Forandringsledelse indgår i samme prøve. Prøven bedømmes efter 7-trinskalaen og har et samlet omfang af 15 ECTS.

For prøveform og prøvernes tilrettelæggelse mv. henvises til den institutionelle del af studieordningen.

5. Praktik

5.1. Læringsmål for praktik

Vægt: 15 ECTS

Indhold

Formålet med praktikken er at bringe den studerende direkte i interaktion med praksis ved en af følgende praktikformer:

- Praktik i egen virksomhed
- Praktik i anden virksomhed, fx i et udviklingsprojekt, i en udviklingsafdeling eller i en nystartet virksomhed, hvor betingelserne og problemstillingerne vurderes at være af entrepreneurial karakter, således at den studerende vil kunne opfylde læringsmålene.

Praktikken skal opfylde følgende krav:

Praktik i egen virksomhed

- Det skal dokumenteres, at der har været en innovationsproces, f.eks. gennem en videologbog
- Der skal være en refleksion over innovationsprocessen, f.eks. gennem video eller billeder
- Der skal være taget konkrete eksterne initiativer f.eks. kundemøder, indgåede partnerskaber, undersøgelse af finansierings muligheder
- Der skal udarbejdes strategier og handleplaner for den videre proces
- Den studerende skal have en tilknytning til et iværksætttermiljø eller et eksisterende virksomhedsmiljø
- Den studerende skal finde en bestyrelse eller et advisory board, der også har en mentoropgave i praktikperioden.
- Forretningsplanen for virksomheden skal indeholde mål for, hvad der skal ske under praktikken.

Praktik i anden virksomhed:

- Det skal dokumenteres, hvilke innovationsbehov der er i projektet eller virksomheden
- Der skal være en refleksion over den innovationsproces, der er igangsat i projektet eller virksomheden, eks. gennem en videologbog
- Det skal dokumenteres, hvilke konkrete entreprenante udviklingsopgaver den studerende vil bidrage med
- Der skal udarbejdes strategier og handleplaner for den videre proces
- Den studerende skal tilknyttes en kompetenceperson på projektet/i virksomheden.

Der gælder følgende læringsmål for praktikken:

Viden

Den studerende skal:

- have viden om relevant teori, metode og praksis i relation til virksomheden og branchen
- kunne forstå begreber og metoder samt reflektere over deres anvendelse i praksis

- have erfaring med deltagelse i løsningen af praktiske arbejds- og udviklingsopgaver indenfor feltet

Færdigheder

Den studerende skal:

- kunne omsætte den opnåede viden til udøvelse af innovative og entrepreneurielle processer
- kunne vurdere teoretiske og praktiske problemstillinger og opstille løsningsforslag
- kunne anvende og formidle relevante teorier til løsning af opgaver i en nystartet virksomhed eller for en virksomhed med udviklingsopgaver af innovativ og/eller entrepreneurial karakter

Kompetencer

Den studerende skal:

- kunne se sin egen rolle i forhold til de konkrete opgaver i praktikken
- kunne indgå i faglige- såvel som tværfaglige samarbejder og netværk

Med udgangspunkt i – og indenfor - ovennævnte læringsmål for praktikken, fastlægger den studerende, virksomheden og vejlederen fra uddannelsen i fællesskab mål for den studerendes læringsudbytte af praktikperioden.

Bedømmelse:

Praktikken afsluttes med en prøve, som bedømmes efter 7-trinsskalaen. Prøveform og prøvens tilrettelæggelse fastsat af den enkelte institution og er beskrevet i institutionsdelen af studieordningen. Prøven kan først finde sted efter, at afsluttende prøver i obligatoriske uddannelseselementer og valgfrit element er bestået.

6. Bachelorprojekt

Bachelorprojektet har et omfang af 15 ECTS.

6.1. Krav til bachelorprojekt

Formålet med bachelorprojektet er, at koble den studerendes viden, færdigheder og kompetencer i forhold til uddannelsens overordnede målsætninger og konstituerende uddannelseselementer på en praktisk og kompleks problemstilling i den studerendes udviklingsfelt.

Problemstillingen defineres ud fra den virksomhed, som den eller de studerende har etableret eller i en anden etableret virksomhed, hvor der arbejdes med innovative/intraprenante problemstillinger.

Det afsluttende eksamensprojekt kan udarbejdes individuelt eller af 2-3 personer i fællesskab.

Bachelorprojektet må maksimalt have et omfang af:

- v. 1 studerende: 100.000 anslag
- v. 2 studerende: 150.000 anslag
- v. 3 studerende: 200.000 anslag

Anslag er inkl. mellemrum, fodnoter, figurer og tabeller, men eksklusiv forside, indholdsfortegnelse, kildeliste og bilag.

6.2. Formulerings- og staveevne

Stave- og formuleringssevne indgår i det afsluttende eksamensprojekt. Bedømmelsen er udtryk for en helhedsvurdering af det faglige indhold samt stave- og formuleringssevnen.

Studerende, der kan dokumentere en relevant specifik funktionsnedsættelse, kan søge om dispensation fra kravet om, at stave- og formuleringssevne indgår i bedømmelsen. Ansøgningen sendes til uddannelsen og stiles til lederen for uddannelse senest 4 uger før prøvens afvikling.

6.3. Læringsmål

Det afsluttende eksamensprojekt skal dokumentere, at uddannelsens afgangsniveau er opnået, jf. bilag 1 i Bekendtgørelse for uddannelse til professionsbachelor i innovation og entrepreneurship:

Formålet med uddannelsen er at kvalificere dimittender fra en bred vifte af merkantile og tekniske erhvervsakademiuddannelser til sammen eller hver især at starte nye og bæredygtige virksomheder og/eller nye projekter, enheder o. lign. I allerede etablerede virksomheder. Dette baseres på den forskelligartede faglighed, som ligger i deres erhvervsakademiuddannelse kombineret med den nyeste viden indenfor innovation og entrepreneurship.

Mål for læringsudbyttet omfatter den viden, de færdigheder og kompetencer, som den studerende skal opnå i uddannelsen, jf. uddannelsesbekendtgørelsen – BEK nr. 151 af 15. februar 2013.

Viden

Den uddannende skal:

- have udviklingsbaseret viden om teori og metode indenfor fagområdet: Innovation og entrepreneurship
- have udviklingsbaseret viden om kreative og innovative processer og gennemførelsen af disse - fra idéskabelse til bæredygtig virksomhed
- have udviklingsbaseret viden om hvordan man skaber vækst i etablerede virksomheder
- have viden om, forståelse for og refleksion over de ledelsesmæssige aspekter af innovative processer, projektledelse og intern og ekstern kommunikation
- have viden om, forståelse for og refleksion over de centrale styringsområder for den nystartede virksomhed

Færdigheder

Den uddannede skal:

- kunne anvende centrale metoder og redskaber samt mestre de centrale færdigheder, der er nødvendige som entreprenør,
- kunne analysere, vurdere og anvende relevante kreative og innovative processer
- kunne identificere, analysere og vurdere muligheder for start af nye virksomheder og vækst i etablerede virksomheder
- kunne anvende relevante metoder og redskaber i forbindelse med at styre projekter, og nystartede virksomheder
- kunne vælge og anvende relevante systemer og redskaber indenfor salg, markedsføring, økonomi og it til drift af en nystartet virksomhed. Samt kunne begrunde og formidle de valgte systemer

Kompetencer

Den uddannede skal:

- kunne holde sig orienteret i fagets udvikling og kontinuerligt udvikle egen viden, innovative og entrepreneurielle færdigheder og kompetencer
- løbende og professionelt kunne forholde sig til egne lærings- og udviklingsbehov i forhold til udvikling, drift og udvidelse af egen virksomhed
- kunne håndtere komplekse og udviklingsorienterede situationer i forbindelse med identifikation, kritisk vurdering og udvikling af muligheder for opstart af nye virksomheder eller udviklingsprojekter i eksisterende virksomheder
- selvstændigt og/eller i samarbejde med andre kunne styre processen for udvikling og vækst for den etablerede virksomhed
- selvstændigt kunne etablere, udvikle og håndtere netværk strategisk, taktisk & operationelt med en professionel tilgang
- kunne indgå professionelt i samarbejde med andre med forskellig faglig baggrund omkring virksomhedsetablering og videre drift

6.4. Bedømmelse

Prøven er ekstern og bedømmes efter 7-trinsskalaen.

Prøven består af et projekt og en mundtlig del. Der gives én samlet karakter. Prøven kan først finde sted efter, at afsluttende prøve i praktikken og uddannelsens øvrige prøver er bestået.

For prøveform og prøvens tilrettelæggelse mv. henvises til den institutionelle del af studieordningen.

7. Oversigt over prøverne

Oversigt over alle uddannelsens prøver.

Prøve	90 ECTS fordelt på prøverne	Bedømmelse
1. 1. semesterprøve	30	7 - trins skala
2. 2. semesterprøve	15	7 - trins skala
3. Prøve i valgfrit element	15	7 - trins skala
4. Praktikprøve	15	7 - trins skala
5. Bachelorprojekt	15	7 - trin skala

8. Merit

Institutionen kan godkende, at beståede uddannelseselementer eller dele heraf bestået ved en anden institution, ækvivalerer tilsvarende uddannelseselementer eller dele heraf i nærværende studieordning. Hvis det pågældende uddannelseselement er bedømt efter 7-trins-skalaen ved den institution, hvor prøven er aflagt, og ækvivalerer et helt uddannelseselement i nærværende studieordning, overføres karakteren. I alle andre tilfælde overføres bedømmelsen som "bestået" og indgår ikke i beregning af karaktergennemsnittet.

Institutionen kan godkende, at beståede uddannelseselementer fra en anden dansk eller udenlandsk videregående uddannelse træder i stedet for uddannelseselementer, der er omfattet af denne studieordning. Ved godkendelse heraf anses uddannelseselementet for gennemført, hvis det er bestået efter reglerne om den pågældende uddannelse. Bedømmelsen overføres som "bestået".

Den studerende har pligt til at oplyse om tidligere beståede uddannelseselementer, som må antages at kunne give merit.

8.1. Merit for valgfrie uddannelseselementer

Beståede valgfri uddannelseselementer ækvivalerer de tilsvarende uddannelseselementer ved andre uddannelsesinstitutioner, som udbyder denne uddannelse såvel som andre uddannelser.

8.2. Forhåndsmerit

Den studerende kan ansøge om forhåndsmerit. Ved forhåndsgodkendelse af studieophold i Danmark eller udlandet har den studerende pligt til efter endt studieophold at dokumentere det godkendte studieopholds gennemførte uddannelseselementer. Den studerende skal i forbindelse med forhåndsgodkendelsen give samtykke til, at institutionen efter endt studieophold kan indhente de nødvendige oplysninger.

Ved godkendelse af forhåndsmerit anses uddannelseselementet for gennemført, hvis det er bestået efter reglerne om uddannelsen.

8.3. Dispensationsregler

Uddannelsesinstitutionen kan fravige, hvad institutionen eller institutionerne selv har fastsat i studieordningen, hvis det er begrundet i usædvanlige forhold. Institutionerne som udbyder professionsbachelor i innovation og entrepreneurship samarbejder om en ensartet dispensationspraksis.

9. Godkendelse

Denne fælles del af studieordningen er vedtaget og godkendt af uddannelsesnetværket for innovation og entrepreneurship den 10. juni 2014

Del 2: Institutionsdel

---

10. Anvendte undervisnings- og arbejdsformer

Både i undervisningen og i andre aktiviteter i uddannelsen skabes et levende og involverende læringsmiljø gennem brugen af en lang række forskelligartede metoder der bidrager til at klæde de studerende på til livet som innovatører og entrepreneur.

Undervisningen tilrettelægges med udgangspunkt i en kombination af faglige input og problemstillinger i konkrete praksisfelter og vil også bygge på empiri, cases og best practice fra de iværksættere og virksomheder som uddannelsen eller studerende finder samarbejde med.

Følgende aktiviteter understøtter opnåelse af læringsmålene:

- 1) undervisning
- 2) gruppe- og projektarbejde
- 3) vejledning og coaching
- 4) præsentationer
- 5) gæsteforedrag, virksomhedsbesøg, cases m.m.
- 6) fysiske rammer
- 7) afvikling af lektioner og moduler

Ad 1)

Indholdet af undervisningen og de tilknyttede aktiviteter på uddannelsen er bygget op så de følger det typiske livsforløb for en ny virksomhed og de studerende derfor får teoretisk og fagligt input "just-in-time".

Igennem hele uddannelsen gennemføres kreative og innovative processer der skal sikre en idérigdom, som de studerende i tværfaglige virksomhedsgrupper kan anvende som udgangspunkt for udvikling af konkrete forretningskoncepter og forretningsmodeller. På første eller andet semester vil iværksætterkonkurrencer som fx "Start-up Programme", DM i Entreprenørskab under Fonden for Entreprenørskab indgå som en integreret del af uddannelsen - ligesom innovation camps og lignende aktiviteter vil forekomme. Disse vil blive planlagt løbende igennem semesteret.

I uddannelsens undervisning inddrages den nyeste viden og resultater fra nationale og internationale forsknings- forsøgs og udviklingsarbejder fra de discipliner som knytter sig til arbejdsfeltet.

Uddannelsen gennemføres med udgangspunkt i akademiets pædagogiske platform. Fra den pædagogiske platform kan fremhæves følgende principper der karakteriserer undervisningen på Erhvervsakademi Sjælland:

- Relationer
- Praksisbaseret undervisning
- Tværfaglighed
- Struktur og ledelse

- Læring

Undervisningen på PBA i Innovation og Entrepreneurship tilrettelægges derudover i henhold til principperne for effectuation (Sarasvathy, 2010) og innovations pædagogik og innovativ pædagogik (Svetlana, 2014), herunder devisen at innovation og entrepreneurship skal opleves, opdages og erfares. Dette udmøntes i følgende pædagogiske tiltag:

- ved studiestart foretager de studerende en personlig afklaring (hvem er jeg? hvad ved jeg? hvem kender jeg? hvad er min motivation? hvem skal jeg samarbejde med? hvor meget er jeg villig til at risikere?), herunder anvendelse af relevant test
- med udgangspunkt i "fire innovationsudforskningsevner" arbejder vi med innovation og kreativitet fra dag 1 (Dreyer m.fl. *Innovators DNA, 2017*)
- til alle eksaminer vil de studerende blive vurderet med udgangspunkt i enten individuelle eller gruppebaserede projekter
- de studerende involveres aktivt i opbygning og brug af netværk undervejs i uddannelsen
- indsigt i og refleksion over teori og praksis på baggrund af de studerendes dialog med undervisere, vejledere, iværksættere, eksperter m.m.

De studerende inddeles i hold. En undervisningsuge kan bestå af følgende elementer:

- Faglige input (klassen): undervisning
- Fordybelse og refleksion (individ/gruppe): læsning, opgaveløsning m.m.
- Udforskning af praksis (gruppe): interviews, observation m.m.
- Implementering af ny viden og nye erfaringer i egne projekter (gruppe): gruppearbejde
- Afrapportering og opsamling af erfaringer (klassen/gruppe): præsentation, pitch, diskussion, feedback m.m.

I forhold til erhvervsakademiets fleste andre uddannelser vil en forholdsvis mindre del af uddannelsens samlede ressourcer blive brugt på klasseundervisning og en større del på vejledning af grupper og individer.

IT indgår som redskab, pædagogisk metode og til informationsindsamling. Fronter anvendes primært som platform for kommunikation og videndeling i forbindelse med studiet.

Ad 2)

I starten af uddannelsen gennemfører den studerende en personprofiltest. På baggrund af personprofiltesten og den efterfølgende feedback, faglig baggrund og interesseområder dannes studiegrupper. Det er et krav ved gruppesammensætningen, at tværfaglige kompetencer anvendes, så forskellige fagligheder er repræsenteret. Den studerende arbejder i en fast studiegruppe fra ca. medio 1. semester til og med udgangen af semesteret, hvorefter der skal tages stilling til om studiegruppen skal

fortsætte eller om den studerende ønsker at indgå i nye samarbejder. Forinden afprøves forskellige gruppesammensætninger, for at have grundlag for at danne den endelige studiegruppe.

Studerende på uddannelsen skal som udgangspunkt være villige til at dele idéer med andre på uddannelsen. Studerende der allerede ved uddannelsens start har konkrete forretningsidéer og virksomheder skal være indstillet på at stille disse i bero i uddannelsessammenhæng indtil tidligst starten af 2. semester. Vælges det herefter at arbejde videre med disse skal man være villig til at inddrage og danne en studiegruppe. Det kan således ikke forventes at man kan arbejde med egne virksomhedsidéer i opgavesammenhæng på 1. semester. Det er i noget omfang muligt at få sparring på egen virksomhedsidé og udviklingsmuligheder igennem hele studietiden.

Ad 3)

Coaching understøtter den studerendes arbejde med personlig afklaring og med at identificere egne personlige og faglige udviklingsbehov i forhold til at virke i uddannelsens praksisfelt. Målet er at den studerende i løbet af uddannelsens to første semestre afklarer/udarbejder målsætning, motivation og handleplan for eventuel egen virksomhed. Den etablerede virksomhed vil herefter kunne danne rammen for den studerendes praktikophold. Hver studerende tildeles en coach. Coachen giver tilbagemelding på den studerendes personprofiltest i starten af uddannelsen og følger den studerende løbende undervejs.

Hver virksomhedsgruppe tilknyttes endvidere en vejleder, der er tilgængelig for spørgsmål og vejledning samt følger op på gruppens handlingsplaner m.m.

Ad 4)

Den studerende vil undervejs i studiet (minimum en gang per semester) skulle pitche og/eller præsentere sin idé/koncept overfor eksterne interessenter (fx potentielle partnere, investorer, rådgivere eller andre).

Ad 5)

Erfarne iværksættere, rådgivere m.fl. inddrages løbende under uddannelsen for at bidrage med deres erfaringer samt fungere som sparringspartnere for de studerende.

Ad 6)

Undervisning og projektarbejde foregår i fysiske rammer, der understøtter kreative og innovative processer.

Ad 7)

Undervisningen tilrettelægges således, at længde på moduler, lektioner, pauser mm. vil være flydende i forhold til skematider, og være tilrettelagt af den enkelte underviser.

Der er på studiet planlagt selvstudiedage, men disse vil ikke ligge på en fast ugedag.

11. Retningslinjer for differentieret undervisning

Undervisningen tilrettelægges delvist under hensyntagen til de studerendes forudsætninger i forhold til adgangsgivende erhvervsakademiuddannelse. For at opnå et fælles fagligt grundlag med henblik på at kunne planlægge og indgå i projektgrupper på studiet omkring etablering af virksomhed m.m. suppleres kerneområdet Praktisk Virksomhedsdrift med grundlæggende litteratur, som den studerende selv er ansvarlig for at orientere sig i efter anvisning fra underviserne.

12. Krav om deltagelse i undervisningen

12.1. Vurdering af studieaktivitet

Kriterierne er lavet med henblik på at medvirke til, at de studerende som dimitterer fra Erhvervsakademi Sjælland gør det med så højt fagligt niveau som muligt samt at Erhvervsakademi Sjælland opfylder eksisterende lovgivning for erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser jf. nedenstående bekendtgørelse:

Bekendtgørelse om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser

§ 5. Den studerende har pligt til at deltage i uddannelsesforløbet efter regler fastsat i studieordningen, herunder regler om eventuel mødepligt til dele af uddannelsen.

Stk. 2. Uddannelser, der har en normeret varighed på op til 120 ECTS-point, skal senest være afsluttet inden for et antal år, der svarer til det dobbelte af den normerede uddannelsestid. Øvrige uddannelser skal senest være afsluttet inden for et antal år, der svarer til normeret uddannelsestid plus 2 år. Institutionen kan dispensere fra seneste afslutningstidspunkt, når det er begrundet i usædvanlige forhold.

12.2. Kriterier for studieaktivitet:

Mødepligt

- Der er mødepligt på studiet og der føres protokol
- Ved fravær på over 15% vurderes om den studerende er studieaktiv
- Fraværsprocenten vurderes tre gange pr. semester
- Konsekvensen af manglende fremmøde er, at man dels får skriftlig advarsel, bliver indkaldt til samtale og i yderste konsekvens kan blive erklæret studieinaktiv til SU styrelsen.

Øvrige

- Den studerende skal opfylde *bundne forudsætninger, obligatoriske opgaver* jf. pkt. 18.6 og *studiestartsprøven* for at kunne deltage i eksamen. Ved manglende opfyldelse af disse vil det tælle som et eksamensforsøg.

13. Krav om læsning af tekster på fremmedsprog og hvilket kendskab til fremmedsprog dette forudsætter

Da uddannelsens sigte er at beskæftige sig med den nyeste teori og empiri indenfor feltet, kan der forekomme en del engelsksproget litteratur, slides og materiale. Undervisning i metode og videnskabsteori foregår på engelsk i samarbejde med PBA i International salg og markedsføring. Dette forudsætter, at den studerende har kendskab til engelsk svarende til niveau C.

14. Obligatorisk uddannelseselement

14.1. Deltagelsespligt ud over undervisning

For at uddannelsens læringsmål/-udbytte kan nås, er der til visse studieelementer - ud over deltagelse i undervisningen - tilknyttet en deltagelsespligt, i form af fx

- aflevering/fremlæggelse af opgaver/projekter og
- mødepligt i form af fysisk tilstedeværelse

Før den studerende kan aflægge en eksamen, skal de aktiviteter på semestret som er omfattet af deltagelsespligt (obligatoriske aktiviteter) være godkendt.

Hvis deltagelsespligten ikke opfyldes og det er et forudsætningskrav for en eksamen, ligestilles den manglende opfyldelse med udeblivelse fra eksamen, og den studerende har brugt et eksamensforsøg. Indstilling til ny eksamen forudsætter opfyldelse af den oprindelige deltagelsespligt.

Det fremgår af beskrivelsen ved de enkelte eksamener, om der er obligatoriske aktiviteter, som forudsætningskrav for eksamen.

15. Valgfri uddannelseselementer

Den studerende skal fordybe sig i et valgfrit uddannelseselement, som vil blive gennemført på tværs af den danske og internationale professionsbachelor i Innovation og Entrepreneurship.

15.1. Omfang

Det valgfrie uddannelseselement har et omfang på 15 ECTS: Valgfrit uddannelseselement består af tre elementer: undervisning (5 ECTS), studiekreds (5 ECTS) og projektarbejde (5 ECTS).

I undervisningsdelen behandles relevante emner og problemstillinger af generel karakter indenfor det valgte element. På baggrund af undervisningen definerer den studerende sammen med en studiekreds og en vejleder relevante emner til yderligere

fordybelse. I projektarbejdet udvikler de studerende i grupper konkrete forslag til innovation og entrepreneurship baseret på indholdet af undervisnings- og selvstudiedelen.

15.2. Tilknyttet underviserressourcer

Undervisere knyttes til studiekredsene og agerer her i underviser-, vejleder- og eksaminator rollen.

Vejlederen bistår deltagerne i den enkelte studiekreds med at strukturere det valgfrie emne og indkredse de dele af relevante faglige discipliner, som kan bidrage til fordybelsen. Der formuleres ligeledes mål for læringsudbyttet specificeret i den viden og de færdigheder og kompetencer, som deltagerne i studiekredsen skal tilegne sig.

Det er muligt at tage hele det valgfrie uddannelseselement eller dele heraf i udlandet, hvor formen kan variere.

15.3. Læringsmål

Uddannelseselementet skal perspektivere uddannelsens kerneområder. Følgende generelle læringsmål skal opfyldes:

Viden

Den studerende skal:

- have udviklingsbaseret viden om teori og metode indenfor et selvvalgt emne, der perspektiverer et eller flere af uddannelsens kerneområder

Færdigheder

Den studerende skal:

- professionelt kunne formidle faglig viden både skriftlig og mundtlig
- kunne anvende den opnåede viden som input til udvikling af nye handlingsplaner, koncepter, services eller produkter

Kompetencer

Den studerende skal:

- professionelt kunne identificere og forholde sig til egne lærings- og udviklingsbehov indenfor et fagligt område
- selvstændigt og i samarbejde med andre kunne tilrettelægge og gennemføre processen for tilegnelse af ny viden

Specifikke læringsmål udarbejdes særskilt for de enkelte emner, da de vil være afhængige af det valgte forløb.

15.4. Udbud af valgfrie uddannelseselementer

Formålet med uddannelseselementet er at den studerende opnår viden, færdigheder og kompetence til at identificere, vurdere og udvikle strategier for intrapreneurship i etablerede virksomheder, samt at kunne vurdere og evaluere virksomhedens interne forudsætninger i relation til intrapreneurship. Endvidere skal den studerende kunne arbejde anvendelsesorienteret med intraprenante mål i samarbejde med en etableret virksomhed.

1. Personal development
2. Intrapreneurship
3. Social entrepreneurship
4. Born global
5. E-innovation
6. Produktinnovation
7. Experience economy
8. Open topic

1. Personal development

Viden – den studerende skal:

- tilegne sig udviklingsorienteret viden om og forståelse for praksis og metoder, knyttet til psykologiske og kommunikative redskaber knyttet til personlig udvikling
- kunne forstå praksis og central anvendt teori og metode i forbindelse med coaching

Færdigheder – den studerende skal:

- kunne anvende centrale metoder og redskaber til personlig udvikling i forhold til teamsamarbejde, personlig udvikling og udviklingsmæssige problemstillinger
- kunne formidle praksisnære problemstillinger og løsningsmuligheder i en innovativ kontekst
- kunne dokumentere praksisnære problemstillinger og valgte løsningsmuligheder

Kompetencer – den studerende skal:

- kunne deltage i en coachende samtale
- kunne deltage i fagligt og tværfagligt samarbejde med en professionel tilgang i tilknytning til det innovative og entreprenelle udviklingsorienterede miljø

2. Intrapreneurship

Viden – den studerende skal:

- kunne demonstrere viden om den intraprenante proces; drifts- vs. intraprenante beslutningsprocesser, samt intraprenante lederskabs karakteristikker

- forstå corporate vs. intraprenant kultur, samt klima og barrierer for intrapreneurship
- kunne reflektere over relevansen og interessen for intrapreneurship i både virksomheder og samfund

Færdigheder - den studerende skal:

- kunne identificere muligheder og strategier, som kan understøtte en organisations innovation/intraprenante initiativer og organisatorisk vækst
- kunne identificere organisatoriske og kulturelle forhold, som er befordrende for en organisations intraprenante aktiviteter
- kunne strukturere og opstille læringsmål for et selvvalgt emne og foretage relevant research

Kompetencer - den studerende skal:

- kunne indgå i komplekse og udviklingsorienterede organisationer med et intraprenant mål og potentialer, med udgangspunkt i et intraprenant projekt
- kunne formidle og diskutere resultaterne af fagligt arbejde på et seminar

3. Social entrepreneurship

Viden - den studerende skal

- Få indsigt i udviklingsbaseret viden omkring de forskellige typer af den sociale entreprenørskab og dens samfundsmæssige betydning
- Få indsigt i de økonomiske, politiske, sociale og kulturelle aspekter i det sociale entreprenørskab og de roller de kan i bredere perspektiv tjene i forhold til løsninger af sociale, sundhedsmæssige, psykologiske og kulturelle opgaver
- Forstå omfang og typer af opgaver, som er relaterede til strategisk planlægning, ledelse og kommunikation i socialt entreprenelle projekter og praksis
- Forstå og reflektere over forskelle og udfordringer, som ligger i det sociale entreprenørskab i forhold til de kommerciel entreprenørskab og intrapreneurship

Færdigheder - den studerende skal

- kunne udvikle og vurdere konkrete forslag til social innovation på et udvalgte område, herunder etablering af en projektvirksomhed eller social virksomhed, som kan varetage og implementere innovationen i praksis
- kunne strukturere og opstille læringsmål for et selvvalgt emne og foretage relevant research

Kompetencer - den studerende skal

- kunne indgå i udviklingsorienterede projekter med udgangspunkt i udvalgte interesse områder indenfor social entrepreneurship i samarbejde med relevante aktører og interessenter
- kunne formidle og diskutere resultaterne af fagligt arbejde på et seminar

4. Born global

Viden - den studerende skal

- Forstå betydning, herunder muligheder og udfordringer af internationalisering i forhold til opstart af nye innovative koncepter og virksomheder
- Få indsigt i hvordan kan man orientere sig i markedsforholdene på de nye internationale markeder
- Kunne bruge det ovenstående indsigt med henblik på at afdække nye muligheder på de internationale markeder i forhold til det udvalgte koncept/virksomhed

Færdigheder - den studerende skal

- kunne udvikle og vurdere konkrete forslag til udnyttelse af forretningsmuligheder på udvalgte markeder, herunder etablering af virksomhed eller datterselskab, import/eksport og evt. produktion
- kunne strukturere og opstille læringsmål for et selvvalgt emne og foretage relevant research

Kompetencer - den studerende skal

- kunne indgå i komplekse og udviklingsorienterede virksomheder og/eller projekter med udgangspunkt i udvalgte markeder
- kunne formidle og diskutere resultaterne af fagligt arbejde på et seminar

5. E-nnovation

Følgende læringsmål skal opfyldes:

Viden - den studerende skal:

- have udviklingsbaseret viden indenfor Internettets bidrag til skabelse og udvikling af innovationskoncepter , herunder anvendt teori og metode om Internettets specifikke udviklings- og anvendelsesmuligheder
- have udviklingsbaseret viden indenfor Lean Start Up tankegangen, herunder anvendt teori og metode om iterative innovations koncepter
- kunne forstå praksis, anvendt teori og metode samt kunne reflektere over Lean Start Up og Internettet i et innovationsperspektiv, herunder anvendelse af nyeste relevante teori og metode

Færdigheder - den studerende skal:

- Kunne anvende metoder og redskaber til at skabe innovation med udgangspunkt i Lean Start Up tankegang samt internettet såsom brugerinnovation, åben innovation og crowd-funding samt mestre de færdigheder som kræves til at planlægge, udvikle og teste Innovationsprojekter med udgangspunkt i Lean Start UP teoretiske grundlag.

- Kunne vurdere praksisnære og teoretiske problemstillinger samt begrunde og vælge relevante løsningsmodeller til udvikling af innovationskoncepter med udgangspunkt i Lean Start Up.
- Kunne formidle praksisnære og faglige problemstillinger og løsninger til samarbejdspartnere og brugere som er involveret i at skabe innovation samt kommunikere og skabe afsætning via Internettet som en specifik kanal

Kompetencer - den studerende skal:

- kunne håndtere komplekse og udviklingsorienterede situationer i det innovative og entreprenelle miljø som udspringer af Lean Start Up tankegangen.
- selvstændigt indgå i fagligt og tværfagligt samarbejde samt påtage sig ansvar indenfor rammerne af de professionelle etiske regler, som er gældende for anvendelse af Internettet til innovationsudvikling, kommunikations og potentiel afsætningskanal
- kunne identificere egne læringsbehov og udvikle egen viden, færdigheder og kompetence i relation til udvikling, kommunikation og afsætning på Internettet

6. Produkt innovation

Følgende læringsmål skal opfyldes:

Viden - den studerende skal:

- have udviklingsbaseret viden indenfor udvikling af nye produkter, herunder anvendt teori og metode med fokus på produktinnovation samt forstå hvordan produkt innovation hænger sammen med en organisations øvrige funktioner.
- have udviklingsbaseret viden til at kunne identificere muligheder for produktudvikling, herunder anvendt teori og metode om interne og eksterne udviklingsressourcer.
- kunne forstå praksis, anvendt teori og metode samt kunne reflektere over produkt innovation og udviklings processer, herunder anvendelse af nyeste relevante teori og metode

Færdigheder - den studerende skal:

- Kunne anvende metoder og redskaber til at skabe produkt innovation samt mestre de færdigheder som kræves til organisatorisk at planlægge og udvikle produkt innovations forløb.
- Kunne vurdere praksisnære og teoretiske problemstillinger samt begrunde og vælge relevante produktudviklingsprojekter og analysere de tilknyttede behov for ressourcer.
- Kunne formidle praksisnære og faglige problemstillinger og løsninger til en virksomhed angående konkrete forslag til produktudviklingsprojekter og anbefalet proces samt ressourcetilknytning for produktudviklingsprojekt.

Kompetencer - den studerende skal:

- kunne håndtere komplekse og udviklingsorienterede situationer omkring produktinnovation
- indgå i fagligt og tværfagligt samarbejde samt identificere produktudviklings projekter samt nødvendige ressourcer og processer for planlægning og implementering (projektledelse)
- kunne identificere egne læringsbehov og udvikle egen viden, færdigheder og kompetence i relation til produktudvikling, muligheder, planlægning og ressourcer.

7. Experience Economy

Formålet med uddannelseselementet er at den studerende opnår viden, færdigheder og kompetence til at identificere, vurdere og implementere oplevelser og events i udviklingen af virksomhedens forretning. Både som en del af virksomhedens kernekompetence og til understøttelse af forretningens processer. Formålet er derudover at udvikle den studerendes færdigheder til at kunne arbejde anvendelsesorienteret og innovativt med udvikling af design af events og oplevelser med udgangspunkt i samfundsrelevante trends og udviklingstendenser indenfor oplevelsesøkonomi i et samarbejde med forretningens interessenter.

Viden - den studerende skal:

- have viden om oplevelsesdesign og om hvordan virksomheder, organisationer og brancher kan skabe de interne forudsætninger og parametre for oplevelser og events
- forståelse for hvordan oplevelser og events kan anvendes som platform for udvikling af innovative teknologier, produkter og services
- forståelse for hvordan virksomheden kan anvende oplevelsesbaseret kommunikation i samspil med sociale medier og relevante interessenter
- forståelse for relevansen og interessen for oplevelsesøkonomi i både virksomheder og samfund samt kende til de nyeste trends indenfor området

Færdigheder - den studerende skal:

- kunne bruge oplevelser og events som omdrejningspunkt for innovationsprocesser
- kunne udvikle konkrete forretningskoncepter baseret på oplevelsesøkonomi og events
- kunne opstille klare strategiske mål for events og oplevelser
- kunne anvende projektledelses tankegang og redskaber i udviklingen af events og oplevelser
- kunne strukturere og opstille læringsmål for et selvvalgt emne indenfor oplevelsesøkonomi og events og foretage relevant research i forbindelse med dette

Kompetencer - den studerende skal:

- kunne indgå i komplekse og udviklingsorienterede virksomheder og/eller projekter baseret på oplevelsesøkonomi og events
- kunne formidle og diskutere resultaterne af fagligt arbejde på et seminar hvor forretningsrelevante interesser er målgruppe

16.Regler for praktikkens gennemførelse

16.1. Krav til de involverede parter

Ansvar- og opgavefordeling i forbindelse med praktik er som følger:

En skriftlig aftale underskrevet af den studerende, praktikstedet¹ og vejlederen danner grundlag for praktikkens gennemførelse.

Den studerende

Det er den studerendes eget ansvar at gennemføre processen frem til underskrivelse af praktikaftale med iværksætter-/virksomhedsmiljø/virksomhed eller ”plan for praktik i egen virksomhed” (beskrivelse af denne proces forefindes i institutionens praktikmanual, der udleveres på 2. semester).

Den studerende støttes i denne proces af akademiet på en række forskellige måder, som det fremgår af nedenstående. Den studerende har under praktikken selv ansvar for at bidrage til, at læringsmålene nås. Ved misforhold under praktikken er det den studerendes ansvar at orientere den tildelte vejleder om dette, så der kan arbejdes på at finde en løsning.

Praktikvejleder

Praktikvejlederen har til ansvar at introducere praktikken, mens det er den studerendes ansvar at finde praktikplads. Vejlederen skal godkende at praktik i egen virksomhed og praktikaftalerne i deres udformning lægger op til en praktikperiode, hvorigennem læringsmålene kan nås.

Den studerendes samarbejde med praktikvejleder/mentor

For de studerende der gennemfører praktik i et iværksætttermiljø vil vejleder være ansvarlig for at sikre den studerendes overholdelse af de krav, der stilles i forbindelse med ophold i et iværksætttermiljø. Disse krav indeholder:

- jævnlige møder med erfarne iværksættere
- jævnlige statussamtaler med mentor fra iværksætttermiljøet
- jævnlige møder med fokus på kommende udfordringer og handlingsorienterede løsningsforslag forbundet hertil opstilling af milepæle, målsætninger samt handlingsplan.

¹ Det forudsættes ved praktik i egen virksomhed, at den studerende finder egnede eksterne lokaler, efter kriterier angivet af Erhvervsakademi Sjælland, hvorfra praktikken afvikles

- minimum to møder med advisory board.

Der skal således mindst være dialog mellem den studerende og en eller flere interessenter hver 14. dag initieret af den studerende selv.

Herudover vil de studerende i praktik i egen virksomhed i et iværksætttermiljø deltage i møder med øvrige studerende i praktik. Disse møder tematiseres omkring teoretiske emner og har til formål at sikre en kontinuerlig kobling mellem teori og praksis, samt vidensdeling mellem de studerende i praktik. Vejlederne er mødeansvarlige for disse møder.

Studerende der er i praktik i eksisterende virksomhed vil få tildelt en praktikvejleder som vejleder den studerende gennem hele praktikprocessen bl.a. i forbindelse med det faglige indhold af praktikken samt om opstilling af læringsmål i samarbejde med valgte virksomhed. Det er planlagt, at vejleder kommer på et virksomhedsbesøg midtvejs i forløbet, samt har kontakt med praktikstedet efter behov.

17. Internationalisering

Efter ønske fra studerende vil studietur være muligt. Studieturen tilknyttes et valgfag og arrangeres af de studerende selv. Afhængig af evnen til fundraising, vil der være egenbetaling forbundet med studieturen. Erhvervsakademi Sjælland yder ikke støtte til studieturen.

Det er muligt at gennemføre praktik og bachelorprojekt i virksomheder eller organisationer uden for landets grænser.

17.1. Uddannelse i udlandet

Det tilstræbes, at det på uddannelsen er muligt for den studerende at gennemføre 2. semester på uddannelsesinstitutioner i udlandet.

Akademiet skal godkende/give merit inden opholdet i udlandet finder sted – dette sker ved henvendelse til studiets studieleder.

Ved praktik i udlandet, vil praktikeksamen kunne foregå via Skype (eller tilsvarende). Ved eksamen i hovedopgaven skal den studerende være fysisk til stede.

17.2. Aftaler med udenlandske uddannelsesinstitutioner om parallelforløb

Der forefindes ikke for nuværende aftaler med andre udenlandske uddannelsesinstitutioner om parallelforløb.

18. Prøver og eksamen på uddannelsen

18.1. Prøveformer

- Mundtlig prøve på baggrund af skriftlige rapport
- Synopsis – en kort skrift præsentation, der tjener som oplæg til diskussion ved eksamen
- Opponent
- Pitch – fremlæggelse af en idé, koncept eller lign
- Workshops
- Gruppe og individuel udprøvning

Se nedenstående 18.2 for nærmere beskrivelse af prøveformerne.

18.2. Prøverne på uddannelsen

Symbolforklaring:

- oo = obligatoriske opgaver med bedømmelsen godkendt/ikke godkendt
- in = eksamen med intern censur
- ex = eksamen med extern censur

1. semester	OO1: Iværksætter case OO2: Two Pages og Salgs Pitch OO3: Gruppe Portfolio samt Individuel Portfolio In: Semesteropgave – Innoplan *In: Metode & videnskabsteori
2. semester	OO4: Idégenerering OO5: Virksomhedscase Ex: Semesteropgave In: Valgsfagsopgave
3. semester	OO6: Personlig Handlingsplan for praktik In: Praktik prøve Ex: Hovedopgave

* Uddannelseselementerne Kreative og innovative processer, Business Proposition, Videnskabsteori og metode, Projektledelse, samt Virksomhedsdrift indgår i samme prøve (semesteropgave). Herudover har den studerende mulighed for som tilbud at gå til separat udprøvning i metode og videnskabsteori, så der opnås 5 ECTS point

Interne og eksterne prøver er defineret og beskrevet i denne institutionsspecifikke del. For den extern prøve i bachelorprojektet henvises til fællesdelen af studieordningen.

18.3. Definition og beskrivelse af interne prøver:

- **1. semester prøve** – udgøres af de 5 obligatoriske uddannelseselementer *Kreative og innovative processer, Business Proposition, Videnskabsteori og metode, Projektledelse, samt Praktisk virksomhedsdrift* og indgår i samme prøve.

For at deltage i den 1. interne eksamen, er den studerende forpligtet til at have bestået alle tre obligatoriske OO opgaver i 1. semester.

Eksamensformen er gruppe eksamen med opponentelement. Der gives individuel bedømmelse. Eksamen tager udgangspunkt i hele pensummet fra første semester dvs. alle fem kerneområder.

Eksamen er baseret på den skriftlige opgave og visuelle præsentation af konceptet.

Ved den mundtlige eksamen forventes det at gruppen er i stand til at bringe nye perspektiver omkring konceptets videre udvikling og konkrete handlinger med henblik på at realisere konceptet.

Struktur og plan for den mundtlige eksamen:

Gruppe Præsentation: Forbered **20 minutters** gruppepræsentation af hovedpointer og konklusioner omkring jeres Innovationsplan. Alle i gruppen skal deltage aktivt dvs. præsentere samt besvare spørgsmål og kommentarer fra opponentgruppen. Såfremt et gruppemedlem ikke deltager tilstrækkeligt aktivt vil det have indflydelse på den individuelle evaluering og dermed den endelige karakter.

Opponent session: Umiddelbart efter jeres præsentation vil opponentsessionen begynde. Opponentdelen vil tage ca. **10 minutter** inklusiv opponentgruppens indledende kommentarer, efterfølgende spørgsmål og svar. Opponentgruppen har læst jeres skriftlige opgave inden eksaminationen samt overhørt jeres indledende præsentation.

I rollen som opponent vil de studerendes rolle være som følger:

- Læs gruppens skriftlige opgave inden eksaminationen og forbered spørgsmål, emner I gerne vil have uddybet mm.
- Lyt til deres præsentation og tag noter så I efterfølgende kan stille opfølgende spørgsmål
- Indled med jeres overordnede tanker omkring det projekt I har læst. I hvilken grad har gruppen formået at leve op til de guidelines der har været for Innovationsplanen. Giv positiv og negativ feedback.
- Giv gerne en evaluering af deres præsentation – i hvilken grad formåede de at kommunikere på en struktureret og forståeligt.
- Stil spørgsmål til gruppen, vær opmærksom på at I spørger bredt således at alle i gruppen har mulighed for at svare. Hvis en person i gruppen ikke

har deltaget, kan I hjælpe vedkommende på vej ved at adressere et direkte spørgsmål.

- Vær opmærksom på også at stille perspektiverende spørgsmål

Spørgsmål fra eksaminator (underviser) og intern sensor: Eksaminator og sensor har også mulighed for at stille spørgsmål under opponent sessionen, men kan også afslutningsvist stille spørgsmål til såvel projekt, præsentation samt pensum (alle fem kerneområder) (**max. 10 minutter**)

Eksamens totale varighed incl. bedømmelse er 45 min pr. gruppe

Der eksamineres (om nødvendigt) ved 2 fagundervisere, således at kerneområderne for 1. semester dækkes.

Prøven bedømmes efter 7-trinskalaen og har et samlet omfang af 30 ECTS - det skriftlige produkt vægtes i karaktergivningen med 40%, den visuelle præsentation med 20%, fremlæggelse/eksamination med 30% og opponentfunktion 10%. Der gives individuelle karakterer.

Vurderingen vil blive foretaget i henhold til følgende kriterier:

- Den studerendes evne til at anvende elementer fra de 5 kerneområder (teori, metoder og modeller) på et praktisk problemområde, ved at udvikle og gennemføre kreative og innovative processer, og præsentere en illustrativ visuel prototype af konceptet.
  - Den studerendes evne til at diskutere og forholde sig kritisk til den valgte innovationsplan og prototype (eller anden visuel præsentation)
  - Den studerendes evne til at vurdere potentialer og risici på den udviklede forretningsidé
  - Den studerendes evne til at skabe en logisk struktur i det skriftlige projekt, præsentere oplysninger på en let forståelig og velstruktureret måde (både i skriftlig og mundtlig del), udvikle velbegrundede argumenter og nå relevante konklusioner
  - De studerendes evne til at arbejde i et team
  - Den studerendes evne til at give konstruktiv kritik af andre studerendes arbejde
- **2. semester prøve** - udgøres af de 2 obligatoriske uddannelseselementer *Vækst og Forandringsledelse* og indgår i samme prøve. Formålet med 2. eksterne prøve er at på baggrund af en virksomhedsanalyse, udført i OO5, at udvikle en forretningsmodel med henblik på opskalering af virksomheden.

For at deltage i den 1. eksterne eksamen, er den studerende forpligtet til at have bestået begge obligatoriske OO opgaver i 2. semester.

- Eksamen er mundtlig og en individuel, og tager udgangspunkt i den skriftlige opgave, som udarbejdes i de samme grupper, som 005. Opgaven tager udgangspunkt i en analyse af en (vækst)virksomhed og kan også være studerendes egen virksomhed/eller projekt, som studerende har arbejdet med på 1. semester i Innovations Plan. Overordnet virksomhedsanalysen udføres i 005, hvorefter i semester opgaven arbejder studerende videre i samme grupper med det valgte virksomhed med henblik på at udvikle en forretningsmodel til opskalering af virksomheden.
Det fulde pensum fra de 2 kerneområder samt central viden fra de 5 kerneområder på 1. semester vil blive testet under eksamen.

Den mundtlige eksamen er baseret på den skriftlige rapport på 15 normalsider udarbejdet i gruppe.

Prøvens varighed er samlet 30 min. incl. votering og afvikles med ekstern censur:

- o Individuel præsentation: max. 10 min
- o Eksaminator og censor: ca. 20 min

Der eksamineres (om nødvendigt) ved 2 fagundervisere, således at kerneområderne for 2. semester dækkes.

Prøven bedømmes efter 7-trinskalaen og har et samlet omfang af 15 ECTS - det skriftlige produkt vægtes i karaktergivningen med 60%, og fremlæggelse/eksamination med 40%. Der gives individuelle karakterer.

Vurderingen vil blive foretaget i henhold til følgende kriterier:

- o Den studerendes evne til at anvende elementer fra de 2 kerneområder på semesteret samt central viden fra de 5 kerneområder på 1. semester (teori, metoder og modeller) på et praktisk problemområde til problemløsning for en konkret virksomhed.
- o Den studerendes evne til at diskutere og forholde sig kritisk til det valgte emne
- o Den studerendes evne til at vurdere potentialer og risici på skalering af forretningsidéen
- o Den studerendes evne til at skabe en logisk struktur i det skriftlige projekt, præsentere oplysninger på en let forståelig og velstruktureret måde (både i skriftlig og mundtlig del), udvikle velbegrundede argumenter og nå relevante konklusioner

Valgfrit uddannelseselement: udgøres af en individuel skriftlig opgave på maksimum 15 sider, der danner baggrund for en individuel mundtlig eksamen

Eksamen er en individuel, og tager udgangspunkt i en selvvalgt problemstilling ud fra en case eller virksomhed. Problemformuleringen skal forhåndsgodkendes af fagets underviser.

Den mundtlige eksamen er baseret på:

- Individuel skriftlig rapport på 15 normalsider
- en visuel præsentation af koncept/forretningsidéen (fx en fysisk prototype eller en visuel præsentation)

Prøvens varighed er samlet 30 min. incl. votering og afvikles med intern censur:

- Individuel præsentation: 5 - 8 min med indledende oplæg fra den studerende og efterfølgende spørgsmål samt diskussion med udgangspunkt i opgave samt pensum .
- Eksaminator og censor: 18 - 22 min

Prøven bedømmes efter 7-trinskalaen og har et samlet omfang af 15 ECTS - det skriftlige produkt vægtes i karaktergivningen med 60%, og fremlæggelse/eksamination med 40%.

- **Praktik:** efter endt praktiktid eksamineres den studerende ud fra en skriftlig refleksionsrapport og et mundtligt forsvar. Der gives karakter efter 7-trinsskalaen ud fra en samlet vurdering af den skriftlige og mundtlige præstation. Den skriftlige rapport har et omfang på 20 normalsider og består som minimum af en refleksion over teori og praksis i relation til de af den studerende opstillede læringsmål for praktikken.

Separat udprøvning i metode og videnskabsteori

- **Metode og videnskabsteori** indgår i samme prøve sammen med uddannelseselementerne Kreative og innovative processer, Business Proposition, Projektledelse, samt Virksomhedsdrift (beskrevet ovenfor) placeret på 1. semester. Herudover tilbydes den studerende en udprøvning i faget med en timers skriftlig eksamen på 5 ECTS point, beskrevet i det følgende. Den skriftlige eksamen udprøver den studerendes evne til på et metodisk og videnskabsteoretisk grundlag at kunne arbejde med fagområdets overvejelser om dets opgave som videnskabelig disciplin.

Skriftlig opgave på 10-15 sider. Der gives karakter efter 7-trinsskalaen.

18.4. Bundne forudsætninger - deltagelsespligt og aflevering

Nedenstående obligatoriske opgaver skal godkendes for at den studerende kan indstilles til den kommende eksamen. Til hver obligatorisk opgave offentliggøres en beskrivelse med krav til output, evaluering, tidsplan med mere. Afleveringsfrister annonceres via erhvervsakademiets interne kommunikationsplatform.

Bundne forudsætninger på 1. semester:

001: Iværksætter case

Skriftlig rapport og dokumentation for gennemført effectuation forløb.

002: Two Pages og Salgs Pitch

Baseret på de teoretiske grundlag fra kerneområde 1: Kreative og innovative processer samt kerneområde 2: Business Propositions skal de studerende i grupper af 3-4 personer aflevere og bestå følgende to opgavedele:

- Skriftlig opgave: 2 sider (Two Pager)
- Sales Pitch

Opgaven har (hvis studiestart sker i efteråret) en yderligere dimension, da den i tillæg anvendes til deltagelse i Start Up Programme (SUP). Dette kræver udover den normale opgavebeskrivelse at opgaven indsendelse til konkurrencen samt at gruppen forbereder sig på og deltager i konkurrencen i uge 47. I forlængelse af SUP kan der hvis holdet vinder komme yderligere deltagelse i DM det efterfølgende forår. Ved studiestart i januar (forår) vil 002 ikke være omfattet denne ekstra dimension.

003: Portfolio og caseopgaver

Den første del af opgaven består af den Individuelle Portfolio (1), som er studerendes individuelle præsentation og evaluering af egne kompetencer, stærke og svage sider samt identifikation af områder for egen personlig og professionel vækst. Den anden del af opgaven består af Team Portfolio (2), som er en skriftlig redegørelse for gruppens/teams organisering i forhold til opstart af et nyt projekt/virksomhed i forbindelse med gruppens Innovationsplan. Opgaven skal baseres på det teoretiske grundlag, som er gennemgået i kerneområdet 5 "Praktisk Virksomhedsdrift".

Bundne forudsætninger på 2. semester:

004: SUP eller Innovation Camp . Idégenereringsopgave

Opgaven kræver deltagelse i enten Start Up Programme (Efterår) eller Inno Camp (forår) afhængigt af hvornår den studerende påbegynder sit andet semester på PBA Innovation & Entrepreneurship.

Opgaven er baseret på de teoretiske grundlag fra første semester samt øvelser i tværgående samarbejde. Opdelt i grupper, vil de studerende deltage i idégenerering og udvikling af et nyt forretningskoncept eller løse et konkret problem stillet af en case virksomhed.

005: Virksomhedscase

Opgaven går ud på at udføre et interview og efterfølgende analyse af en iværksættervirksomhed, som ønsker at vækste, eller en vækst/gazellevirksomhed. Case virksomhed kan også være egen virksomhed eller projektidé fra 1.semesters eksamensopgave "innovation plan". Opgaven er primært baseret på det teoretiske grundlag fra kerneområde 6: Vækst. Opgaven skal udarbejdes i grupper af mindst 2 og maks. 4 personer. En bestået opgave skal danne grundlag til 2. semesters eksamensopgave, hvor studerende skal arbejde videre med det valgte casevirksomhed.

006: Personlig handlingsplan

I forbindelse med påbegyndelse af 3. semester udarbejdes en personlig handlingsplan.

Handlingsplanen skrives med udgangspunkt i praktikken og forventes at have et omfang på 1 - 2 sider med en kortfattet men præcis beskrivelse formålet med praktikken. Herunder redegøres for hvilke områder/problemstillinger den studerende specifikt vil arbejde med, og hvordan der systematisk vil blive reflekteret over de erfaringer og erkendelser, der sker undervejs i praktikken, samt hvordan den studerende aktivt vil anvende praktikvejleder samt kontaktpersonen i virksomheden eller styregruppe/advisory board (ved praktisk i egen virksomhed) i forløbet.

Handlingsplanen skal indeholde milepæle og deadlines for de forskellige ovenfor nævnte elementer.

Handlingsplanen bedømmes godkendt/ikke godkendt.

Samlet godkendelse kræver:

- Godkendelse af formålet med praktikken
- Godkendelse af milepæle og deadline
- Godkendelse af styregruppe/advisoryboard ved praktik i egen virksomhed

18.5. Placering af bundne forudsætninger

Semester	Prøve	Placering - igangsættelse
1. semester	001: Iværksætter case 002: Two Pages og Salgs Pitch 003: Gruppe Portfolio samt Individuel Portfolio In: Semesteropgave - Innoplan *In: Metode & videnskabsteori	Ca. 6 uger inde i 1. semester Ca. 9 uger inde i 1. semester Ca. 11 uger inde i 1. semester Afslutning på semesteret Efter semestereksamen
2. semester	004: Idégenerering 005: Virksomhedscase Ex: Semesteropgave In: Valgfrit uddannelseselement	Ca. 5 uger inde i 2. semester Ca. 8 uger inde i 2. semester Ca. 11 uger inde i 2. semester Afslutning på semesteret

3. semester	006: Personlig Handlingsplan for praktik In: Praktik prøve Ex: Hovedopgave	Ca. 2 uger inde i 3. semester Ca 12 uger inden i 3. semester Afslutning på semester
-------------	--	---

* valgfri eksamen

18.6. Studiestartprøven

Erhvervsakademi Sjælland afvikler studiestartsprøver på alle uddannelser. En studerende skal bestå studiestartsprøven for at kunne fortsætte på uddannelsen, jf. eksamensbekendtgørelsen § 9

Tidsmæssig placering:	Studiestartsprøven afholdes senest to måneder efter uddannelsens start
Form:	Fraværsregistrering (første forsøg). Opnår den studerende ikke at få godkendelse i første forsøg, tilrettelægges en alternativ prøve. Læs mere om studiestartsprøven i det aktuelle eksamenskatalog.
Beskrivelse af eksamensform:	Den studerende skal have deltaget i 80 % af undervisningen inden for de første seks uger efter studiestart (første forsøg). En studerende, der ikke opfylder dette deltagelseskrav skal aflevere en skriftlig hjemmeopgave (andet forsøg).
Bedømmelse:.	Bestået/ikke bestået eller godkendt/ikke godkendt. Resultatet skal være meddelt den studerende senest to uger efter prøvens afholdelse. Den studerende har to forsøg til at bestå studiestartsprøven
Adgangsgrundlang:	Intet
Konsekvenser af manglende beståelse:	Er prøven ikke bestået, har den studerende mulighed for at deltage i en omprøve, der afholdes senest tre måneder efter uddannelsens start. Bestås omprøven ikke, kan den studerende ikke fortsætte på uddannelsen og udmeldes, jf. eksamensbekendtgørelsens § 9.
Særligt for studiestartsprøven:	Studiestartsprøven er ikke omfattet af reglerne om klager over prøver, jf. eksamensbekendtgørelsen § 9. stk. 4. Cphbusiness kan for den enkelte studerende dispensere fra de tidspunkter, der er fastsat for at bestå studiestartsprøven, hvis det er begrundet i sygdom, barsel eller usædvanlige forhold. Disse

forhold skal være dokumenterede.

18.7. Oversigt over uddannelsens prøver:

Prøve	90 ECTS point fordelt på prøverne	Bedømmelse
1. 1. semesterprøve	30	7 - trins skala
2. 2. semesterprøve	15	7 - trins skala
3. Prøve i valgfrit element	15	7 - trins skala
4. Praktikprøve	15	7 - trins skala
5. Bachelorprojekt	15	7 - trins skala

19. Regler for eksamens gennemførelse

19.1. Krav til skriftlige opgaver og projekter

Redaktionelle krav anvendes i forbindelse med udarbejdelse af skriftlige opgaver. Erhvervsakademi Sjælland er via Bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede videregående uddannelser, BEK nr. 714 27/06/2012 forpligtet til at gøre de studerende bekendt med, hvilke mål og krav der er væsentlige for prøverne.

Manglende overholdelse af formkrav kan medføre afvisning af en besvarelse, som derefter ikke vil blive bedømt, og et prøvoforsøg vil være opbrugt.

Det er derfor vigtigt, at den studerende har sat sig ind i dette. Formålet er at gøre opgaven overskuelig og læsevenlig og sikre, at opgaven lever op til generelle publikationskrav. Det er en god ide for den studerende, ligeledes at gøre sig bekendt med indholdet i "Vejledning til skriftlige opgaver".

En eksaminand skal ved aflevering af en skriftlig besvarelse med sin underskrift bekræfte, at opgaven er udfærdiget uden uretmæssig hjælp.

På Professionsbachelor i Innovation og Entrepreneurship gælder følgende formelle krav for alle skriftlige produkter:

- Produktet skal være forsynet med standardforside, som findes i dokumentet "Vejledning til skriftlige opgaver". Standardforsiden skal være forsynet med forfatterens/forfatterens navn(e) og underskrift(er)
- Indholdsfortegnelse
- Alle sider skal have sidenummer, og den/de studerendes navn(e) og studienummer samt afleveringsdato skal fremgå (f.eks. i et sidehoved/en sidefod)
- Litteratur- og materialeliste

19.2. Hvad betyder formulerings- og staveevner for bedømmelsen?

Formulerings- og staveevne indgår i den samlede bedømmelse af opgave og eksamenspræstationen. Det skriftlige arbejde i forbindelse med bachelorprojektet vurderes på såvel det faglige indhold som på læsbarheden (overskuelighed, fagsprog, formulering og stavning).

20. Prøveformer og formkrav

Uddannelsen indeholder en variation af prøveformer, der skal afspejle undervisningens indhold og arbejdsformer. Prøveformen tilgodeser det enkelte fags/fagelements formål.

20.1. Særlige prøvevilkår

Studerende kan, hvor det er begrundet i fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, søge om tilladelse til at ekstra eksaminationstid m.v. Ansøgningen skal indgives til uddannelsen senest 4 uger før eksamen afvikles. Der kan dispenseres fra ansøgningsfristen ved pludselig opståede helbredsmæssige problemer. Ansøgningen skal ledsages af en lægeattest, udtalelse fra fx tale-, høre-, ordblinde eller blindeinstitut eller anden dokumentation for helbredsmæssige forhold eller relevant specifik funktionsnedsættelse.

21. Regler om merit

Institutionen kan godkende, at beståede uddannelseselementer eller dele heraf bestået ved en anden institution, ækvivalerer tilsvarende uddannelseselementer eller dele heraf i nærværende studieordning. Hvis det pågældende uddannelseselement er bedømt efter 7-trins-skalaen ved den institution, hvor prøven er aflagt, og ækvivalerer et helt element i nærværende studieordning, overføres karakteren. I alle andre tilfælde overføres bedømmelsen som "bestået" og indgår ikke i beregning af karaktergennemsnittet.

Institutionen kan godkende, at beståede uddannelseselementer fra en anden dansk eller udenlandsk videregående uddannelse træder i stedet for uddannelseselementer, der er omfattet af denne studieordning. Ved godkendelse heraf anses uddannelseselementet for gennemført, hvis det er bestået efter reglerne om den pågældende uddannelse. Bedømmelsen overføres som "bestået".

22. Dispensationsregler

Erhvervsakademiet kan, når det findes begrundet i usædvanlige forhold, dispensere fra reglerne i studieordningen, der er fastsat af institutionerne.

23. Ikrafttrædelsesbestemmelser

Studieordningen træder i kraft med virkning for studerende, der påbegynder studiet pr. 21. august 2014.

24. Henvisninger til gældende retsregler

For uddannelsen gælder seneste version af følgende love og bekendtgørelser:

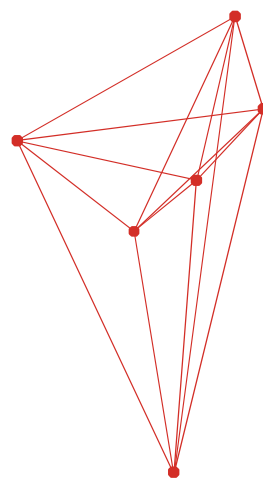
- LBK nr. 214 af 27/02/2013: Bekendtgørelse af lov om erhvervsakademier for videregående uddannelser
- LBK nr. 467 af 08/05/2013: Bekendtgørelse af lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser (LEP-loven).
- BEK nr. 1521 af 16/12/2013: Bekendtgørelse om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser (LEP-bekendtgørelsen).
- BEK nr. 1519 af 16/12/2013: Bekendtgørelse om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser
- BEK nr. 223 af 11/03/2014: Bekendtgørelse om adgang til erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser
- Bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse
- BEK nr. 151 af 15/02/2013: Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i innovation og entrepreneurship

Gældende love og bekendtgørelser offentliggøres på www.retsinfo.dk

Bilag 1 Eksamensregler

Erhvervsakademi Sjælland
(EASJ)
Campus Næstved

FORORD

I dette bilag kan du læse om de regler der gælder for eksamener og prøver. Bilaget er opdelt i emner før, under og efter eksamenen, så det er nemt og overskueligt hvordan eksamenen/prøverne forløber.

Eksamensreglerne er formelt en del af uddannelsens studieordning, men er af praktiske årsager lavet som et bilag, så de samme regler kan bruges i flere studieordninger.

I eksamensreglerne henvises ofte til studieordningen, hvor de specifikke eksamener og prøver er beskrevet. Her menes der naturligvis studieordningens fulde tekst.

FØR EKSAMEN

TILMELDING

Når du melder dig til uddannelsen, er du automatisk tilmeldt de prøver, der er planlagt i et almindeligt uddannelsesforløb. Men hvis du skal til syge- eller omprøve, eller hvis du vil tilmelde dig til en prøve på et senere hold, skal du selv tilmelde dig i studiestekretariatet.

Forudsætningen for, at du kan gå til eksamen er, at du opfylder kravene til beståelse af tidligere prøver, afleveringer, deltagelse i undervisning mv. Se nærmere i studieordningen.

FRAMELDING

En studerende, der har været forhindret i at gennemføre en eksamen på grund af dokumenteret sygdom eller af anden uforudseelig grund, får mulighed for at aflægge (syge)eksamen snarest muligt.

Sygdom skal dokumenteres ved lægeattest. Institutionen skal senest have modtaget lægeattest to hverdage efter prøvens afholdelse. Studerende, der bliver akut syge under en eksamens afvikling, skal dokumentere at vedkommende har været syg på den pågældende dag.

Dokumenteres sygdom ikke efter ovenstående regler, har den studerende brugt et eksamensforsøg. Den studerende skal selv afholde udgiften til lægeattest.

EKSAMENSPLANER

For hver prøve laver campus en eksamensplan: I planen kan du se praktiske oplysninger om:

- tidspunkter, herunder hvornår der er planlagt omprøve

- lokaler
- typen af eksamen
- hvem er eksaminator og censor
- hvem er den eksamensansvarlige for den pågældende eksamen
- kontaktoplysninger til studiesekretariatet (bruges f.eks. ved sygemelding)
- hvad der skal afleveres
- hvor (til hvem) der skal afleveres
- evt. særlige vilkår - fx vedrørende brug af it
- hvornår eksamensresultatet foreligger

Eksamensplanen opslås på opslagstavle og på nettet ca. en måned inden eksamen eller aflevering. Det er dit eget ansvar at holde dig orienteret om eksamensplanen.

VÆR I GOD TID

Mød op til eksamen i god tid før det fastsatte tidspunkt – senest 15 minutter før. Ved skriftlige prøver skal du være på din plads og klar ved prøvens starttidspunkt.

Kommer du for sent til eksamen eller afleverer rapport/produkt for sent kan du udelukkes fra eksamen, og eksamen vil blive regnet som et forsøg (se nedenfor under omprøver). Hvis der er en rimelig grund til forsinkelsen, kan den eksamensansvarlige (ved skriftlige prøver) dog afgøre, om du kan lukkes ind alligevel. På samme måde kan eksaminator ved mundtlige prøver afgøre, om du kan eksamineres senere i det samme eksamensforløb

Skriftlige arbejder eller andre produkter, der bruges som eksaminationsgrundlag, men som ikke indgår i bedømmelsen, skal afleveres efter de samme regler som ovenfor.

SYGDOM/UDEBLIVELSE

Bliver du syg inden eksamen, skal du straks give besked til studiesekretariatet. Vær forberedt på, at du vil blive afkrævet en lægeerklæring (som du selv skal betale). Tidspunkt for sygeeksamen kan ses i eksamensplanen.

SPROGET VED PRØVEN

Sproget ved prøven – også i skriftlige afleveringer – er dansk eller det sprog, undervisningen er foregået på. Du kan søge skolen om at bruge et andet sprog. Du skal ansøge hos din studievejleder senest to måneder inden eksamen, og du har krav på svar en måned inden eksamen.

HJÆLPEMIDLER VED PRØVEN

I forbindelse med skriftlige eksaminer, må den studerende anvende bøger og materialer udleveret i undervisningen, egne noter, supplerende materialer, intranet, internet usb-pen el. lign. med dokumenter med mindre andet udtrykkeligt fremgår af eksamensopgaven/vejledningen.

Den studerende har ikke adgang til at medbringe eller anvende nedenstående hjælpemidler:

- bluetooth
- mobiltelefon
- øvrigt datakommunikationsudstyr, der gør, at man kan kommunikere med andre

Såfremt man som studerende under eksamen gør ulovlig brug af ovenstående medfører det øjeblikkelig bortvisning fra eksamen.

Det er ikke tilladt for studerende under eksamen at dele hjælpemidler eller låne til medstuderende.

Studerende må ikke på nogen måde kommunikere med hinanden efter prøvens start. Forsøger studerende at sætte sig i forbindelse med en anden eksaminand eller anvende ikke-tilladte hjælpemidler, vil den studerende øjeblikkeligt blive bortvist fra eksamen.

DET ANVENDTE SPROG VED EKSAMEN

Eksamen afholdes på dansk. Den studerende opfordres til at fremlægge en del af præsentationen på engelsk på 3. semester.

Erhvervsakademi Sjælland kan, efter ansøgning fra den studerende, tillade at eksamen foregår på et andet sprog. Afgørelse om andet eksamenssprog end dansk skal meddeles den studerende senest 1 måned inden prøven starter.

Den studerende har mulighed for at aflægge prøven/eksamen på svensk eller norsk i stedet for dansk.

Studerende med andet modersmål end dansk/engelsk kan søge om dispensation fra kravet om, at stave- og formuleringsevne indgår i bedømmelsen af professionsbachelorprojektet eller afgangprojekt. Ansøgningen sendes til uddannelsen senest 4 uger før prøvens afvikling.

HUSK BILLEDE-ID

Ved alle prøver skal du kunne legitimere dig med billede-ID (studiekort, kørekort, pas). Eksamensvagter og censor kender dig jo ikke!

SÆRLIGE VILKÅR

Hvis du har fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse eller tilsvarende vanskeligheder, eller hvis du har et andet modersmål end dansk, kan du søge skolen om særlige prøvevilkår.

Skolen kan give dig særlige vilkår, hvis det er nødvendigt for at sidestille dig med andre eksaminander. Du skal ansøge hos din studievejleder senest to måneder inden eksamen, og du har krav på svar en måned inden eksamen.

SKRIFTLIGE OPGAVER OG LIGNENDE

I kan være flere om at lave en opgave, med mindre der står noget andet for den enkelte prøve i studieordningen. Husk, at hvis bedømmelsen af opgaven står alene og ikke følges op af en mundtlig eksamen, skal det være muligt at se, hvem der har lavet hvad i opgaven, så I kan bedømmes enkeltvis.

Du skal underskrive skriftlige opgaver på forsiden. Med din underskrift bekræfter du, at du selv har udført arbejdet uden uretmæssig hjælp. Skulle det alligevel vise sig, at du har modtaget uretmæssig hjælp eller udgivet andres arbejde for dit eget, kan skolen bortvise dig fra prøven. I grove tilfælde kan du blive bortvist fra studiet i en periode. I sådanne tilfælde vil du få en skriftlig advarsel om, at gentagelse kan medføre varig bortvisning. Bliver du bortvist fra en prøve, tæller det som et brugt prøvoforsøg.

UNDER EKSAMEN

EKSAMEN ER OFFENTLIG

En mundtlig/praktisk eksamen er offentlig – dvs. andre kan overvære din eksamen, og du kan invitere gæster. Hvis det er en individuel eksamen, hvor der eksamineres på basis af et gruppefremstillet produkt, må de andre medlemmer af gruppen ikke være til stede i lokalet, før de selv skal eksamineres.

Campus kan begrænse adgangen til eksamen, fx af hensyn til dig som eksaminand eller ved opgaver, hvor der er en aftale om fortrolighed med en virksomhed. Eksaminator kan begrænse adgangen til eksamenslokalet af pladshensyn, og udelukke enkeltpersoner fra at overvære eksamen, hvis det er nødvendigt for at opretholde ro og orden.

SYGDOM

Bliver du syg under en prøve, skal du straks give besked til eksaminator eller eksamenstilsyn. Hvis prøven afbrydes, vil det ikke tælle som et brugt forsøg. Kontakt din læge - du kan blive afkrævet en lægeerklæring (som du selv skal betale).

FOR SENT

Hvis du kommer for sent til en prøve, har du som udgangspunkt ikke adgang til prøven og det tæller som et brugt forsøg. Hvis du har en rimelig grund til forsinkelsen, kan eksaminator dog beslutte, at du bliver eksamineret senere (ved mundtlige prøver).

Ved skriftlige prøver er det den eksamensansvarlige der beslutter, om du bliver lukket ind alligevel. Kun i helt usædvanlige tilfælde kan prøvetiden ved skriftlige prøver forlænges.

BILLEDE-ID

Ved skriftlige prøver: Læg dit billede-ID fremme på bordet ved starten af eksamen. Når prøven er sat i gang, vil eksamenstilsynet kontrollere det. Ved andre prøver skal du kun vise ID på opfordring, men husk at have det med!

SNYD OG FORSTYRRELSER

Snyd til prøver og eksamen behandles efter reglerne i bekendtgørelse om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser (eksamensbekendtgørelsen).

Hvis der snydes under skærpende omstændigheder, kan den studerende bortvises fra uddannelsen i en kortere eller længere periode. Med bortvisningen for snyd under skærpende omstændigheder følger en skriftlig advarsel, om at gentagelse kan medføre varig bortvisning fra uddannelsen.

Snyd er eksempelvis:

- Uretmæssigt at modtage hjælp under prøven
- Uretmæssigt at give hjælp til andre under prøven
- At udgive andres arbejde for sit eget (plagiat – se www.stopplagiat.nu)
- At anvende eget tidligere bedømt arbejde uden henvisning
- At anvende hjælpemidler, som ikke er tilladte til den pågældende prøve

Bortvisning fra en prøve pga. snyd betyder at karakteren bortfalder, samt at den studerende har brugt et prøvoforsøg.

Hvis en studerende udviser **forstyrrende adfærd** under en prøve, kan institutionen bortvise den studerende fra prøven. I mindre alvorlige tilfælde giver institutionen først en advarsel.

Hvis du skaffer dig uretmæssig hjælp eller bruger andre hjælpemidler end de tilladte, vil du blive bortvist fra prøven. Hvis du forstyrrer prøven, kan du også blive bortvist fra prøven. I begge tilfælde vil prøven tælle som et brugt forsøg.

Hvis en studerende giver eller får uretmæssig hjælp til besvarelsen af en opgave eller benytter ikke tilladte hjælpemidler, bortvises den pågældende fra eksamen. Under skærpende omstændigheder kan der bortvises fra uddannelsesinstitutionen.

En eksaminand skal ved aflevering af en skriftlig besvarelse med sin underskrift bekræfte, at opgaven er udfærdiget uden uretmæssig hjælp.

Brug af egne og andres arbejde - plagiat

Projekter og øvrigt materiale i forbindelse med prøver skal udarbejdes af den studerende selv.

Hvis den studerende udgiver andres arbejde for at være sit eget (plagiat) eller anvender eget tidligere bedømt arbejde uden kildehenvisning, bliver den studerende bortvist fra prøven og et eksamensforsøg er brugt. Bortvisning kan også ske efter at prøven er afholdt. Bortvisning fra en prøve pga. snyd betyder at en eventuel givet karakter bortfalder, samt at den studerende har brugt et prøveforsøg.

Eksamenssnyd ved plagiering omfatter tilfælde, hvor en skriftlig opgave helt eller delvist fremtræder som produceret af eksaminanden eller eksaminanderne selv, selv om opgaven

1. omfatter identisk eller næsten identisk gengivelse af andres formuleringer eller værker, uden at det gengivne er markeret med anførselstegn, kursivering, indrykning eller anden tydelig markering med angivelse af kilden, jf. institutionens krav til skriftlige arbejder
2. genbruger eget allerede bedømte materiale uden iagttagelse af bestemmelserne i punkt

Når en skriftlig opgave er individuel, betragtes det også som plagiat, hvis der i opgaven forekommer tekstpassager, som er udformet i fællesskab af en gruppe af studerende og fremstår enslydende i flere opgaver.

Om plagiat se www.stopplagiat.nu.

LYD- OG BILLEDEOPTAGELSER

Der må ikke foretages lyd- og billedoptagelser under eksamen, med mindre det er en del af prøveforløbet. I så fald foretages optagelserne af campussen.

SÆRLIGE REGLER VED SKRIFTLIGE PRØVER

- Du må ikke komme ind i prøvelokalet, før de tilsynsførende er til stede
- Skolen kan bestemme, hvor du skal sidde (bordkort)
- Papir udleveres af skolen. Du må ikke bruge eget papir
- Der er ikke særlige krav til, om du skriver med kuglepen eller blyant
- Hvis du har brug for at forlade prøvelokalet, skal det ske under opsyn
- I den sidste halve time inden prøvens afslutning må du ikke forlade lokalet, heller ikke selv om du har afleveret

- Ingen opgavesæt eller besvarelser (heller ikke kladdepapir) må fjernes fra prøvelokalet før prøven er afsluttet
- Hvis du bruger PC, skal din besvarelse være printet når prøven er slut
- Du må ikke forlade din plads, før din besvarelse er afleveret
- Samtlige stykker papir, der afleveres til bedømmelse, skal udfyldes på forsiden med: navn, dato og holdnummer
- Du afgør selv, hvilket materiale der skal afleveres til bedømmelse. Det skal tydeligt fremgå hvad du ønsker bedømt
- Din besvarelse skal afleveres i det udleverede omslag.

EFTER EKSAMEN

BEDØMMELSE

Du kan se på eksamensplanen, hvornår karaktererne skal være givet. Karaktererne for skriftlige prøver slås op på opslagstavlen og på nettet.

OMPRØVE

Hvis du ikke har bestået eksamen, tilmeldes du automatisk næste prøve. Vil blive fremsendt.

Du har i alt tre forsøg til hver eksamen (ved studiestartsprøven et forsøg).

Klage ved eksamen

I forbindelse med eksamen er det muligt at klage over:

1. prøvegrundlaget, herunder prøvespørgsmål, opgaver og lignende
2. prøveforløbet
3. bedømmelsen

Klagen skal være skriftlig og begrundet og indsendes senest 2 uger efter bedømmelsen ved den pågældende eksamen er meddelt.

Klager over prøver behandles efter reglerne i kapitel 10-11, i bekendtgørelse nr. 1519 af 16/12/2013 om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser (eksamensbekendtgørelsen).

Hvornår skal du klage?

Klager over eksamensforløb og karaktergivning skal indsendes senest 14 dage efter at bedømmelsen (karakteren) er blevet meddelt eller offentliggjort.

Hvordan skal du klage?

Du skal – individuelt - indgive en skriftlig og begrundet klage til uddannelsesinstitutionen. Klager der indgives af flere studerende i fællesskab kan blive afvist.

Hvad kan du klage over?

Du kan klage over eksaminationsgrundlaget, prøveforløbet eller bedømmelsen (karakteren).

Hvem behandler klagen?

Klager behandles normalt af uddannelsesinstitutionen. Undtaget er dog klager over prøvegrundlaget, hvis prøven er udstedt af Styrelsen for Videregående Uddannelser. I disse tilfælde videresendes klagen til Styrelsen sammen med uddannelsesinstitutionens udtalelse.

Mulighed for anke af faglige spørgsmål:

Hvis du ikke får medhold i en klage vedrørende faglige spørgsmål, kan du indbringe afgørelsen for et ankenævn, der nedsættes af uddannelsesinstitutionen. Anken skal være skriftlig og begrundet. Anken sendes til uddannelsesinstitutionen senest 2 uger efter at du har fået meddelt afgørelsen.

Mulighed for klage over retlige mangler:

Du kan klage over *retslige mangler* ved afgørelser truffet i forbindelse med ombedømmelse af prøven (dvs. efter ombedømmelse, som er tilbudt af uddannelsesinstitutionen), eller i forbindelse med ankenævnets afgørelse.

Klagen indgives til uddannelsesinstitutionen indenfor en frist på 2 uger fra den dag, hvor du har fået meddelelse om afgørelsen. Uddannelsesinstitutionen træffer herefter afgørelse.

Klage over øvrige retlige mangler i afgørelser truffet af uddannelsesinstitutionen i henhold til eksamensbekendtgørelsen, kan indbringes for Styrelsen for Videregående Uddannelser. Klagen indgives til uddannelsesinstitutionen inden for en frist på 2 uger fra den dag, hvor du har fået meddelelse om afgørelsen. Klagen adresseres til Styrelsen for Videregående Uddannelser, men indgives til uddannelsesinstitutionen, som afgiver udtalelse inden klagen videresendes til Styrelsen.

Hvad er faglige spørgsmål og hvad er retlige mangler?

Faglige spørgsmål: Er bedømmelsen korrekt ud fra en faglig vurdering af din præstation? Er du eksamineret i det korrekte pensum? Er der dele af opgaven, som eksaminator og censor ikke har bedømt eller forstået? Er der mangler ved forholdene under prøvens afholdelse?

Retlige mangler: Retlige mangler kan for eksempel være, hvis der i forbindelse med prøven eller sagsbehandlingen er tale om:

- Inhabilitet,
- at retsreglerne er anvendt forkert,
- at der ikke er foretaget partshøring,
- at der ikke er foretaget sagsoplysning,
- at der er anvendt forkert procedure
- at der ikke er givet klagevejledning i forbindelse med en afgørelse